Kolmapäev, 20. oktoober 2021

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

P9_TA(2021)0425

Strateegia „Talust taldrikule“

Euroopa Parlamendi 20. oktoobri 2021. aasta resolutsioon strateegia „Talust taldrikule“ kohta õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks (2020/2260(INI))

(2022/C 184/01)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping), eriti selle artikleid 11, 13, 39, artikli 168 lõiget 1, artikli 169 lõiget 1, artiklit 191, artikli 192 lõiget 1 ja artiklit 349,

— võttes arvesse 2004. aasta taimegeneetiliste ressursside toidu ja põllumajanduse tarbeks kasutamise rahvusvahelist lepingut,

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrust (EL) 2019/1381, mis käsitleb toiduahela ELi tasandi riskihindamise läbipaistvust ja kestlikkust ([1]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrust (EL) 2019/6, mis käsitleb veterinaarravimeid ([2]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta ([3]), Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiivi 2009/128/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks ([4]), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1185/2009, mis käsitleb pestitsiidide statistikat ([5]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiivi 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ([6]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiivi 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik ([7]); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/118/EÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest ([8]) ning nõukogu 12. detsembri 1991. aasta direktiivi 91/676/EMÜ, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest ([9]),

([1]) ELT L 231, 6.9.2019, lk 1.
([2]) ELT L 4, 7.1.2019, lk 43.
([3]) ELT L 309, 24.11.2009, lk 1.
([4]) ELT L 309, 24.11.2009, lk 71.
([5]) ELT L 324, 10.12.2009, lk 1.
([6]) ELT L 106, 17.4.2001, lk 1.
([7]) EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1.
([8]) ELT L 372, 27.12.2006, lk 19.
([9]) ELT L 375, 31.12.1991, lk 1.

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

— võttes arvesse 20. juuli 1998. aasta nõukogu direktiivi 98/58/EÜ, mis käsitleb põllumajandusloomade kaitset ([10]), nõukogu 19. juuli 1999. aasta direktiivi 1999/74/EÜ, millega sätestatakse munakanade kaitse miinimumnõuded ([11]); nõukogu 28. juuni 2007. aasta direktiivi 2007/43/EÜ, millega sätestatakse lihakanade kaitse miinimumeeskirjad ([12]); nõukogu 18. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/120/EÜ, milles sätestatakse sigade kaitse miinimumnõuded ([13]); nõukogu 18. detsembri 2008. aasta direktiivi 2008/119/EÜ, milles sätestatakse vasikate kaitse miinimumnõuded ([14]); nõukogu 22. detsembri 2004. aasta määrust (EÜ) nr 1/2005, mis käsitleb loomade kaitset vedamise ja sellega seonduvate toimingute ajal ([15]); nõukogu 24. septembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1099/2009 loomade kaitse kohta surmamisel ([16]); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrust (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus ([17])) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2010. aasta direktiiv 2010/63/EL teaduslikel eesmärkidel kasutatavate loomade kaitse kohta ([18]),

— võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020)0381),

— võttes arvesse oma 19. juuni 2020. aasta resolutsiooni piiriüleste ja hooajatöötajate kaitse kohta Euroopas seoses COVID-19 kriisiga ([19]),

— võttes arvesse oma 18. detsembri 2019. aasta resolutsiooni tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse kohta ([20]) ja 23. oktoobri 2019. aasta vastuväidet komisjoni määruse eelnõu kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 546/2011 taimekaitsevahendite mesilastele avalduva mõju hindamise osas ([21]),

— võttes arvesse oma 28. novembri 2019. aasta resolutsiooni kliima- ja keskkonnaalase hädaolukorra kohta ([22]),

— võttes arvesse oma 13. märtsi 2019. aasta resolutsiooni Euroopa kohta, mis kaitseb: puhas õhk kõigile ([23]),

— võttes arvesse oma 13. septembri 2018. aasta resolutsiooni antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks ette nähtud Euroopa terviseühtsuse tegevuskava kohta ([24]),

— võttes arvesse oma 17. aprilli 2018. aasta resolutsiooni seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi rakendamise kohta ([25]),

— võttes arvesse oma 16. mai 2017. aasta resolutsiooni ressursitõhususe algatuse ning toidujäätmete vähendamise ja toiduohutuse suurendamise kohta ([26]),

— võttes arvesse oma 4. aprilli 2017. aasta resolutsiooni naiste ja nende rollide kohta maapiirkondades ([27]) ning 16. jaanuari 2018. aasta resolutsiooni naiste, soolise võrdõiguslikkuse ja kliimaõigluse kohta ([28]),

— võttes arvesse oma 7. juuni 2016. aasta resolutsiooni tehnoloogiliste lahenduste kohta säästva põllumajanduse jaoks ELis ([29]),

---

([10]) EÜT L 221, 8.8.1998, lk 23.
([11]) EÜT L 203, 3.8.1999, lk 53.
([12]) ELT L 182, 12.7.2007, lk 19.
([13]) ELT L 47, 18.2.2009, lk 5.
([14]) ELT L 10, 15.1.2009, lk 7.
([15]) ELT L 3, 5.1.2005, lk 1.
([16]) ELT L 303, 18.11.2009, lk 1.
([17]) ELT L 84, 31.3.2016, lk 1.
([18]) ELT L 276, 20.10.2010, lk 33.
([19]) ELT C 362, 8.9.2021, lk 82.
([20]) ELT C 255, 29.6.2021, lk 29.
([21]) ELT C 202, 28.5.2021, lk 49.
([22]) ELT C 232, 16.6.2021, lk 28.
([23]) ELT C 23, 21.1.2021, lk 23.
([24]) ELT C 433, 23.12.2019, lk 153.
([25]) ELT C 390, 18.11.2019, lk 10.
([26]) ELT C 307, 30.8.2018, lk 25.
([27]) ELT C 298, 23.8.2018, lk 14.
([28]) ELT C 458, 19.12.2018, lk 34.
([29]) ELT C 86, 6.3.2018, lk 51.

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

— võttes arvesse oma 8. septembri 2015. aasta seadusandlikku resolutsiooni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse veiste, sigade, lammaste, kitsede ja hobuslaste liiki kuuluvate põllumajandusloomade kloonimist ([30]),

— võttes arvesse oma 11. veebruari 2015. aasta resolutsiooni töödeldud toitudes sisalduva liha päritoluriigi märkimise kohta ([31]) ning 12. mai 2016. aasta resolutsiooni päritoluriigi või lähtekoha kohustusliku märkimise kohta teatavate toiduainete puhul ([32]),

— võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 9. juuli 2020. aasta eriaruannet 15/2020 „Looduslike tolmeldajate kaitse ELis: komisjoni algatused ei ole vilja kandnud“ ja 5. juuni 2020. aasta eriaruannet 13/2020 „Põllumajandusmaa bioloogiline mitmekesisus: ÜPP ei ole aidanud vähenemist peatada“, 5. veebruari 2020. aasta eriaruannet 05/2020 „Taimekaitsevahendite säästev kasutamine: piiratud edusammud riskide mõõtmisel ja vähendamisel“, 15. jaanuari 2019. aasta eriaruannet 02/2019 „Keemilised ohud meie toidus: ELi toiduohutuse poliitika küll kaitseb meid, ent seisab silmitsi probleemidega“, 14. novembri 2018. aasta eriaruannet 31/2018 „Loomade heaolu ELis: kuidas vähendada lõhet ambitsioonikate eesmärkide ja tegeliku rakendamise vahel“ ning 17. jaanuari 2017. aasta eriaruannet 34/2016 „Toidu raiskamise vastane võitlus: ELi võimalus parandada toiduainete tarneahela ressursitõhusust“ ning 19. novembri 2019. aasta eriaruannet nr 21/2019 „Võitlus antimikroobikumiresistentsusega“,

— võttes arvesse Euroopa Keskkonnaameti 11. mai 2020. aasta aruannet „The European environment – state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe“ (Euroopa keskkond: seisund ja väljavaated 2020. aastal: teadmised kestlikule Euroopale üleminekuks),

— võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sammast,

— võttes arvesse Euroopa Regioonide Komitee 2020. aasta detsembri arvamust strateegia „Talust taldrikule“ kohta pealkirjaga „Talust taldrikule: kohalik ja piirkondlik mõõde“ (NAT-VII/005),

— võttes arvesse kodukorra artiklit 54,

— võttes arvesse arengukomisjoni, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ja kalanduskomisjoni arvamusi,

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportit (A9-0271/2021),

A. arvestades, et komisjoni teatises strateegia „Talust taldrikule“ kohta esitatakse terviklik lähenemisviis Euroopa toidusüsteemile, mille keskne element on põllumajandus, ning tunnistatakse kõigi tarneahelas osalejate omavahelist seotust ja nende ühist vastutust strateegia eesmärkide saavutamisel, samuti põllumajandustootjate keskset rolli avalike hüvede pakkumisel, sealhulgas võitluses kliimamuutuste vastu; arvestades siiski, et strateegiat tuleb edasi arendada ja võtta arvesse ka tarbijate rolli, õigusi ja kohustusi ning põllumajandustootjate pikaajalist majanduslikku elujõulisust; arvestades, et strateegial on väga suur mõju toiduks mittekasutatavate toodete põllumajanduslikule tootmisele ja seda tuleb täielikult arvesse võtta;

B. arvestades, et hiljuti avaldatud Teadusuuringute Ühiskeskuse uuringus „Modelling environmental and climate ambition in the agricultural sector with the CAPRI model: Exploring the potential effects of selected Farm to Fork and Biodiversity strategies targets in the framework of the 2030 Climate targets and the post 2020 Common Agricultural Policy“ (Keskkonna- ja kliimaeesmärkide modelleerimine põllumajandussektoris CAPRI mudeliga: strateegia „Talust taldrikule“ ja elurikkuse strateegia valitud eesmärkide võimaliku mõju uurimine 2030. aasta kliimaeesmärkide ja 2020. aasta järgse ühise põllumajanduspoliitika raames), nagu ka teistes hiljutistes uuringutes järeldatakse, et strateegia eesmärkide rakendamine mõjutaks oluliselt põllumajandustootmist ELis; arvestades, et nendes uuringutes rõhutatakse vajadust tugevate teaduslike eelhindamiste järele, mis hõlmaksid majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnaalast kestlikkust ning vajadust võtta arvesse kumulatiivset mõju, võimalikke kompromisse, eesmärkide saavutamiseks vajalike vahendite kättesaadavust ja erinevaid põllumajandusmudeleid liikmesriikides osana mis tahes seadusandlikest ettepanekutest strateegia „Talust taldrikule“ raames;

C. arvestades, et Euroopa toidusüsteem peaks pakkuma kvaliteetset toitu ja toiduga kindlustatust viisil, mis aitab kaasa sotsiaalsele heaolule ja rahvatervisele, säilitab ja taastab ökosüsteemi tervislikku seisundit, austab meie planeedi piire ja tagab loomade tervise ja heaolu; arvestades, et kogu praegune toidusüsteem mõjutab mitmel viisil inimeste ja loomade tervist ja heaolu, keskkonda, kliimat ja bioloogilist mitmekesisust, kaasa arvatud metsade raadamist ja ökosüsteemide

([30]) ELT C 316, 22.9.2017, lk 278.
([31]) ELT C 310, 25.8.2016, lk 15.
([32]) ELT C 76, 28.2.2018, lk 49.

seisundi halvenemist väljaspool ELi; arvestades, et praegust toidu, jookide ja muude põllumajandustoodete tootmise ja tarbimise viisi tuleb kohandada, et tagada vastavus kestliku arengu eesmärkidele, Pariisi kokkuleppele, bioloogilise mitmekesisuse konventsioonile, taimegeneetiliste ressursside toidu ja põllumajanduse tarbeks kasutamise rahvusvahelisele lepingule ning ELi poliitikameetmetele ja kohustustele, samuti saavutada üldiselt sidus tasakaal kestlikkuse sammaste vahel, mille hulka kuuluvad keskkond, kliima, elurikkus, rahvatervis, majandus ja toidu taskukohasus, loomade heaolu ja põllumajandustootjate, kalurite ja toidutarneahelas allpool asuvate osalejate ning maa- ja rannikupiirkondade majanduslik kestlikkus, samuti sotsiaalsed aspektid, nagu töö- ja teenistustingimused ning töötervishoiu- ja tööohutusstandardid; arvestades, et arvesse tuleb võtta ka muid olulisi tegureid, nagu teadusuuringud ja innovatsioon, kaubanduspoliitika ja jäätmepoliitika;

D. arvestades, et on vajalik tagada kooskõla ja sidusus strateegias „Talust taldrikule“ kavandatud meetmete ning ühise põllumajandus- ja kalanduspoliitika, kaubanduspoliitika, ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia 2030, ELi metsastrateegia, ringmajanduse tegevuskava, biomajanduse tegevuskava ning muude seonduvate ELi poliitikavaldkondade ja strateegiate vahel; arvestades, et tuleb rõhutada, et kõik imporditud toiduained peavad vastama samadele säästvuse ja põllumajanduse toiduohutusstandarditele, mida ELis kohaldatakse;

E. arvestades, et valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitiline foorumi (IPBES) hinnangul on 2050. aastaks plaanis oluliselt muuta 90 % maast ja 75 % maast on juba oluliselt muudetud; arvestades, et 85 % märgaladest on juba kadunud ([33]); arvestades, et bioloogiline mitmekesisus on väga oluline toiduga kindlustatuse, inimeste heaolu ja arengu jaoks kogu maailmas; arvestades, et bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ohustab Euroopa ja ülemaailmset põllumajandustootmist, toidusüsteemi ja toitumist; arvestades, et mulla degradeerumisega seotud sotsiaalsed ja majanduslikud kulud kogu maailmas ulatuvad hinnanguliselt 5,5–10,5 triljoni euroni aastas ([34]);

F. arvestades, et umbes 80 % maailma metsade raadamisest on põhjustatud põllumajandusmaa laiendamisest ([35]), arvestades, et liidu nõudlus selliste toodete järele nagu palmiõli, liha, soja, kakao, mais, puit ja kautšuk, sealhulgas töödeldud toodete või teenuste kujul, on tugev raadamise, metsade seisundi halvenemise, ökosüsteemide hävitamise ja sellega seonduvate inimõiguste rikkumiste ajend väljaspool ELi ning põhjustab umbes 10 % kogu lõpptarbimisega seotud raadamisest maailmas ([36]); arvestades, et mittekestlikul kalapüügil on bioloogilisele mitmekesisusele tõsine negatiivne mõju;

G. arvestades, et põllumajandusest sõltuvad poollooduslikud elupaigad, näiteks rohumaad, on eriti ohustatud ja nende kaitsestaatus on oluliselt halvem kui muude elupaigatüüpide puhul, mis ei sõltu põllumajandusest, samas kui põllumajandusest sõltuvatest elupaikadest on 45 % hinnatud halvaks, võrreldes 31 %-ga muude elupaikade puhul;

H. arvestades, et pestitsiidide hooletu kasutamine on märkimisväärne pinnase-, vee- ja õhusaaste allikas ning mõjutab negatiivselt inimeste, loomade ja taimede tervist; arvestades, et seetõttu on vaja suurendada jõupingutusi, et oluliselt vähendada sõltuvust kahjulikest pestitsiididest, nendest tulenevat riski ja nende kasutamist ning väetiste ja antibiootikumide kasutamist; arvestades, et kestlikud põllumajandustavad, nagu integreeritud taimekaitse, agrometsandus, agroökoloogia ja mahepõllumajandus ning täppispõllumajanduse meetodid, võivad aidata leida

([33]) IPBES, „Global Assessment on Biodiversity and Ecosystem Services“, 2019.

([34]) https://www.oecd.org/environment/resources/biodiversity/Executive-Summary-and-Synthesis-Biodiversity-Finance-and-the-Economic-and-Business-Case-for-Action.pdf

([35]) ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon, *State of the World's Forests 2016. Forests and agriculture: land-use challenges and opportunities*, Rooma, 2016. https://www.fao.org/3/i5588e/i5588e.pdf

([36]) Euroopa Komisjon, *The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation. Final report*. Uuring, mida rahastas Euroopa Komisjon ja mille viisid läbi organisatsioonid VITO, International Institute for Applied Systems Analysis, HIVA-Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving ning Rahvusvaheline Looduse ja Loodusvarade Kaitse Liit, 2013.

lahendusi pestitsiidide kasutamise vähendamiseks ELi tasandil ja kogu maailmas ning neid tuleks toetada; arvestades, et teadusuuringud ([37]) näitavad, et pestitsiidide kasutamist on võimalik oluliselt vähendada, ilma et see mõjutaks kasumlikkust ja tootlikkust negatiivselt, eriti juhul, kui kestlike alternatiivide kättesaadavus suureneb;

I. arvestades, et 2018. aastal kiitsid ELi liikmesriigid heaks üle 81 000 tonni pestitsiidide ekspordi, mis sisaldasid Euroopas keelatud aineid ([38]); arvestades, et ohtlikud pestitsiidid võivad kujutada sihtriikides veelgi suuremat ohtu, sest kasutustingimused (nt kaitsevahendid, õhust pihustamine) ei ole alati nii ranged kui ELis; arvestades, et need keelustatud pestitsiidid võivad ELi turule tagasi tulla jääkidena imporditud toiduainetes; arvestades, et seireprogrammid on näidanud, et ELi turul müüdavas toidus avastati mitme ELis keelatud pestitsiidi jääke, 4,5 % juhtudest isegi kogustes, mis ületasid nende ainete suhtes tarbijaohutuse tagamiseks kehtestatud jääkide piirnormi ([39]);

J. arvestades, et ülekaalulisus ja rasvumine kasvavad ELis kiiresti ([40]) ning iga teine täiskasvanu on kas ülekaalus või rasvunud ([41]); arvestades, et ülekaalulisuse ja rasvumise põhjused on mitmetahulised, kuid ühekülgne toit ja toitumine on üks peamisi tegureid, mis toob kaasa ülekaalulisuse ja rasvumise suure esinemissageduse;

K. arvestades, et hinnangute kohaselt põhjustas ebatervislik toitumine ELis 2017. aastal üle 950 000 surmajuhtumi (üks viiest) ja lisaks kaotati 16 miljonit tervena elatud aastat, peamiselt südame-veresoonkonna haiguste ja vähktõve tulemusena ([42]); arvestades, et kokkupuude sisesekretsioonisüsteemi kahjustavate kemikaalidega toidu ja toidupakendite kaudu on samuti suur oht rahvatervisele ([43]);

L. arvestades, et umbes pooled zoonootilistest haigustest, mis on inimestel ilmnenud alates 1940. aastast, on tulenenud maakasutuse muutumisest ([44]); arvestades, et loomatervis on iga kestliku toidusüsteemi oluline osa ning mõju loomade tervisele mõjutab otseselt toidusüsteemi kestlikkust;

M. arvestades, et ELis tekib igal aastal hinnanguliselt 88 miljonit tonni toidujäätmeid ja selle hinnanguline maksumus on 143 miljardit eurot ([45]); arvestades, et toidujäätmetel on tohutu mõju keskkonnale ja need põhjustavad kogu ELi kasvuhoonegaaside heitkogustest umbes 6 %; ([46]) arvestades, et toidujäätmete peamised tekitajad ELis on kodumajapidamised (53 %) ja töötlemine (19 %) ([47]); arvestades, et 10 % ELi toidujäätmetest on seotud kuupäevamärgistusega ja tarbijate arusaamatustega kuupäevamärgistuse süsteemi lugemisel ja kasutamisel ([48]);

N. arvestades, et aastatel 2011–2016 vähenes antibiootikumide müük Euroopa loomakasvatusettevõtetele 18,5 %, ([49]) mille tulemusel vähenes antibiootikumide kasutamise koormus põllumajanduses 2011.–2018. aastal 35 %, samas kui enamikus liikmesriikides on antimikroobikumide tarbimine toiduloomadel väiksem või palju väiksem kui

([37]) Lechenet, M., Dessaint, F., Py, G. et al. *Reducing pesticide use while preserving crop productivity and profitability on arable farms*, Nature Plants 3, 17008, 2017.
([38]) https://www.publiceye.ch/en/topics/pesticides/banned-in-europe
([39]) Euroopa Toiduohutusamet, *The 2019 European Union report on pesticide residues in food*, EFSA Journal, 2019. https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6491
([40]) Eurostat, *Overweight and obesity – BMI statistics*.
([41]) Eurostat, *The European Health Interview Survey, Wave 2*, 2013.
([42]) https://knowledge4policy.ec.europa.eu/health-promotion-knowledge-gateway/eu-burden-non-communicable-diseases-key-risk-factors_en
([43]) Muncke, J. et al., „Impacts of food contact chemicals on human health: a consensus statement“ *Environmental Health, 19*.
([44]) Keesing, F. et al., „Impacts of biodiversity on the emergence and transmission of infectious diseases“, *Nature 468*, lk 647–652, 2010.
([45]) EU-Fusions, *Estimates of European food waste levels*, lõpparuanne, 2016.
([46]) FAO, *Food wastage footprint & climate change*.
([47]) EU-Fusions, *Estimates of European food waste levels*, lõpparuanne, 2016.
([48]) ICF, *Market study on date marking and other information provided on food labels and food waste prevention*, lõpparuanne Euroopa Komisjonile, 2018.
([49]) Euroopa Ravimiamet: Antimikroobsete veterinaarravimite müük 30 Euroopa riigis. Suundumused aastatel 2010–2016. ESVACi kaheksas aruanne (https://www.ema.europa.eu/en).

inimestel ([50]); arvestades siiski, et liikmesriikide vahel on suured erinevused ja mõnede antimikroobikumide tarbimine on endiselt liiga suur ([51]); arvestades, et antimikroobikumiresistentsus on suur oht ka inimeste tervisele; arvestades, et antibiootikumide kasutamise vähendamine ja minimeerimine loomakasvatuses aitab aeglustada selle tekkimist ja levikut;

O. arvestades, et IPCC avaldas juba 2018. aastal eriaruande globaalne soojenemise kohta 1,5 °C, milles väideti, et globaalse soojenemise piiramine 1,5 °C-ga nõuaks kiireid, ulatuslikke ja enneolematuid muutusi ühiskonna kõigis aspektides; arvestades, et kliimamuutused ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemine kujutavad endast üha suuremat ohtu toiduga kindlustatusele ja elatusallikatele korduvate põudade, üleujutuste, metsatulekahjude ja uute kahjurite tõttu; arvestades, et toidusüsteemid tekitavad 29 % ülemaailmsest kasvuhoonegaaside heitest, avaldades seega suurt mõju kliimale, bioloogilisele mitmekesisusele, veele, õhule, pinnasele ja süsiniku neeldajatele; arvestades, et ELi põllumajandussektor tekitab ligikaudu 10 % ELi kasvuhoonegaaside koguheitest, kusjuures liikmesriikide vahel on märkimisväärsed erinevused ning põllumajandus moodustab riigi kasvuhoonegaaside heitest 3–33 % ([52]);

P. arvestades, et Euroopa põllumajanduse kasvuhoonegaaside heitkoguseid on alates 1990. aastast vähendatud ligikaudu 20 %; arvestades, et kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemine põllumajanduses on alates 2012. aastast märkimisväärselt aeglustunud ja mõne aasta jooksul on kogused isegi suurenenud ([53]); arvestades, et põllumajandus saab süsiniku sidumisele aktiivselt kaasa aidata, suurendades looduslikke süsiniku neeldajaid, kui võetakse kasutusele loodus- ja ökosüsteemipõhiseid lahendusi, nagu laialdased külvikorrad, interpõllundus, permakultuur, agrometsandus, metsakasvatus, agroökoloogia ja ökosüsteemide taastamine, ning eelkõige turbaalade taastamist ja hooldamist, et suurendada looduslikke süsiniku neeldajaid ja CO_2 sidumist;

Q. arvestades, et nagu Euroopa Keskkonnaamet on rõhutanud, on põllumajandus ELis suuruselt kolmas PM10-osakeste heite allikas; arvestades, et põllumajanduse ammoniaagi (NH_3) heide põhjustab igal kevadel kogu Euroopas tahkete osakeste suuri kontsentratsioone ning nii lühi- kui ka pikaajalist kahjulikku mõju tervisele;

R. arvestades, et EL tarbib seitse korda rohkem lämmastikku ja kolm korda rohkem fosforit, kui võib pidada planeedi piirides jätkusuutlikuks ja õiglaseks ([54]);

S. arvestades, et Euroopa toidusüsteemi keskkonnamõju vähendamiseks tehtud edusammude mõõtmiseks on vaja rohkem teavet olelusringi kohta ning tarneahelat käsitleva teabe paremat jälgimist ja seiret;

T. arvestades, et Euroopa mitmeotstarbeline põllumajanduslik toidutööstus, mille moodustavad mitmesugused põllumajandusmudelid ja mis põhineb põllumajanduslikel pereettevõtetel, on ELi majanduse ja ühiskonna oluline komponent ning peab tagama konkurentsivõimelise, kvaliteetse ja mitmekesise toidu tootmise, toiduga kindlustatuse, kohalikud tarneahelad, head põllumajandustavad, maa ja veevarude kaitse, kõrged keskkonna- ja loomakaitse standardid ning elujõulised maapiirkonnad terves ELis; arvestades, et nõuetekohaselt toetatud põllumajanduspoliitika edendab üleminekut rohkem kohalikele tarneahelatele ja säästvamatele põllumajandustavadele, saavutades kõrgemad keskkonna- ja loomade heaolu standardid;

U. arvestades, et strateegia eesmärkide saavutamisel on oluline rõhutada mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate keskset rolli ELi põllumajanduslikus toidutööstuses tarneahela kõigis etappides alates töötlemisest kuni jaemüügini;

([50]) ECDC/EFSA/EMA teine ühisaruanne antimikroobsete ainete tarbimise ning inimestel ja toiduloomadel esinevate bakterite antimikroobse resistentsuse integreeritud analüüsi kohta, 2017.

([51]) Euroopa Kontrollikoda, „Võitlus antimikroobikumiresistentsusega: edusammud veterinaariasektoris, ent ELi jaoks on endiselt tegu probleemse terviseriskiga“, 2019.

([52]) Euroopa Keskkonnaamet, Data viewer on greenhouse gas emissions and removals, sent by countries to UNFCCC and the EU Greenhouse Gas Monitoring Mechanism, vt ka IEEP 2019, Net-Zero Agriculture in 2050: How to get there (https://ieep.eu/publications/net-zero-agriculture-in-2050-how-to-get-there).

([53]) EEA greenhouse gas – data viewer — Euroopa Keskkonnaamet (europa.eu).

([54]) Euroopa Keskkonnaameti aruanne nr 1/2020.

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

V. arvestades, et põllumajandussektor peab jätkama ohutu ja täisväärtusliku toidu tootmist, säilitades ja majandades maad kestlikumalt, mis kõik takistab maapiirkondade rahvastikukadu; arvestades, et Euroopa põllumajandustootjad vastavad rangeimatele ülemaailmsetele standarditele ja toodavad kvaliteetset toitu mitte ainult Euroopa kodanikele, vaid kogu maailmas; arvestades, et põllumajandussektor on tohutult väärtuslik, kuid veidi enam kui kümne aasta jooksul on tegevuse lõpetanud mitu miljonit põllumajandusettevõtet, mis moodustavad üle kolmandiku kõigist Euroopa põllumajandusettevõtetest, ning valdav enamik neist on väikesed pereettevõtted;

W. arvestades, et Euroopa põllumajanduse üleminek säästvamatele tavadele ja ringlusele nõuab märkimisväärseid investeeringuid ning selle eeltingimus on piisav juurdepääs rahastamisele; arvestades, et EIP on võtnud kohustuse suurendada kliimameetmetesse ja keskkonnasäästlikkusse investeerimise osa, nii et see moodustaks 2025. aastal ja edaspidi 50 % EIP tegevusest; arvestades, et seda võiks kasutada säästvatele tavadele kaasa aitavate tehnoloogiate kasutuselevõtuks ning põllumajanduse ja ringmajanduse vahelise seose tugevdamiseks;

X. arvestades, et mulla hea seisund parandab maa võimet toitu toota, vett filtreerida ja süsinikku siduda, aidates sellega kaasa mitte ainult kliima stabiliseerimisele, vaid ka toiduga kindlustatuse tagamisele, bioloogilise mitmekesisuse taastamisele, põllumajandusmaa kaitsmisele ja tervislikuma toidusüsteemi loomisele; arvestades, et regeneratiivne põllumajandus kui toiduainete tootmise ja maa majandamise lähenemisviis võiks neid probleeme leevendada, aidates minna üle väga vastupidavale põllumajandussüsteemile, mis põhineb maa ja mulla nõuetekohasel majandamisel;

Y. arvestades, et on oluline, et tarbijad oleksid täielikult informeeritud ja võimelised tegema teadlikke toiduvalikuid; arvestades, et selleks on vajalik tervislikku ja usaldusväärset toidukeskkonda, mis annab läbipaistvuse ja tagab, et tervislik ja kestlik valik on ühtlasi lihtne ja taskukohane valik, ning soodustab ja edendab inimeste tervisele kasulikke tarbimismustreid, tagades samal ajal looduslike ja inimressursside kestliku kasutamise ning loomade heaolu kõrge taseme; arvestades, et ainuüksi teavitus-, koolitus- ja teadlikkuse tõstmise kampaaniatest ei piisa, et saavutada vajalik muutus kestlikumate ja tervislikumate tarbijavalikute suunas, kuna neid võivad mõjutada sellised aspektid nagu normid ja konventsioonid, hind, mugavus, harjumus ja toiduvaliku esitusviis; arvestades siiski, et teadlikel kodanikel ja haridusel võib olla nõudluse poolelt tähtis roll Euroopa kliima-, ressursitõhusate ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide saavutamisel; arvestades, et kohustuslik märgistus toitainesisalduse ja päritolu kohta, samuti arusaadav teave loomade heaolu ja jätkusuutlikkuse kohta põhimõtteliselt kõigil toiduainetel ning üldsuse teavitamine tegelikest tootmiskuludest võivad aidata suunata tarbijat tervisliku, säästva ja ohutu toitumise poole; arvestades, et tarbijale suunatud teavet tuleks kohandada ka digitaalajastuga, jätmata kedagi kõrvale;

Z. arvestades, et Vahemere dieet, mida UNESCO tunnustas 2010. aastal inimkonna vaimse kultuuripärandina, on tervislik, tasakaalustatud toitumine, millel on kõrge toiteväärtus, sotsiaalne ja kultuuriline väärtus, mis põhineb territooriumi ja bioloogilise mitmekesisuse austamisel, ühtlasi tagab see kalanduse, säästva jahipidamise ja põllumajandusega seotud traditsiooniliste tegevuste ja käsitöö säilitamise ja arendamise ning aitab kaasa peamiste krooniliste degeneratiivsete haiguste esmasele ja teisesele ennetamisele;

AA. arvestades, et vesi ja põllumajandus on omavahel lahutamatult seotud ning säästev veemajandus põllumajandussektoris on väga oluline, et võimaldada kvaliteetse ja piisava toidu tootmist ning tagada veevarude säilimine;

AB. arvestades, et toiduainete turu globaliseerumine on suurenenud, mistõttu suureneb ELi ja kolmandate riikide vaheliste vabakaubanduslepingute tähtsus;

AC. arvestades, et on vaja võtta arvesse praegu kehtivate keskkonnastandardite rakendamise tulemusi;

AD. arvestades, et COVID-19 pandeemia põhjustatud tõsine olukord on mõjutanud kõiki Euroopa toidutarneahela osalisi alates esmatootmisest kuni toitlustustööstuseni;

AE. arvestades, et Euroopa toidusüsteemil on olnud oluline roll COVID-19 pandeemia ajal, mis on hästi näidanud selle vastupanuvõimet, kui põllumajandustootjad ja nende kooperatiivid või tootjaorganisatsioonid, töötajad toiduainete väärtusahelas, toidutöötlejad ja jaemüüjad on teinud rasketes tingimustes, sh liikumispiirangute ja sanitaarriskide olukorras koostööd, sealhulgas liikumispiirangute ajal, et tagada Euroopa tarbijate takistusteta juurdepääs turvalistele, taskukohastele ja kvaliteetsetele toodetele, austades seejuures siseturu terviklikkust; arvestades, et ELi siseturg ja põllumajandussüsteem tuli COVID-19 kriisi ajal suuresti ja kiiresti toime tarnekatkestustega, mis tõid siiski esile teatavad nõrgad kohad keerukates toiduainete tarneahelates; see näitab, et on vaja tagada pikaajaline toiduga kindlustatus, vastupidavus ja lühikesed tarneahelad; arvestades, et sellega seoses on oluline rõhutada toiduga kindlustatuse ja tarneahelate kindluse väärtust kõigi ELi kodanike jaoks ning seda, kui oluline on, et põllumajandustootjatele oleksid kättesaadavad kõik vajalikud vahendid, et nad saaksid toota mitmekesist toitu jätkusuutlikult;

AF. arvestades, et kuigi põllumajandustootjate õigused kinnitati 2004. aastal FAO taimegeneetiliste ressursside toidu ja põllumajanduse tarbeks kasutamise rahvusvahelises lepingus, on intellektuaalomandit käsitlevad õigusnormid nendega sageli vastuolus, seades kohalikud, traditsioonilised ja põlised seemnesüsteemid ohtu;

AG. arvestades, et tarbijad tunnevad üha enam muret loomade heaolu ja loomatervise pärast; arvestades, et loomade heaolu kõrge tase on kestliku arengu jaoks oluline ning võib tugevdada Euroopa põllumajandustootjate majanduslikku ja keskkonnaalast kestlikkust, luues põllumajandustootjatele uue turu loomade heaolu kõrgematel standarditel põhinevate toodete müümiseks; arvestades, et komisjon on teatanud olemasolevate loomade heaolu käsitlevate õigusaktide, sealhulgas loomade vedu ja tapmist käsitlevate õigusaktide hindamisest ja läbivaatamisest; arvestades, et horisontaalsed õigusnormid põllumajandusloomade kaitseks koos teaduspõhiste ja liigispetsiifiliste loomade heaolu nõuetega kõikidele põllumajandusloomade liikidele tooksid loomade heaolule märkimisväärset kasu; arvestades, et üleminekuperioodid ja põllumajandustootjate toetamine on olulised õigusaktide muutmisel, et võimaldada kestlikumat põllumajandust ja saavutada loomade heaolu paranemine;

AH. arvestades, et geograafilised tähised tulenevad iidsest ELi pärandist ning need on inimese keskkonnaga kohanemise tulemus ja ELi identiteedi väljendus;

AI. arvestades, et väga oluline on toidupettuse ja ebaausate tavadega võidelda, tuvastades ja uurides pettusi;

1. väljendab heameelt strateegia „Talust taldrikule“ ambitsioonide ja eesmärkide üle oluliste sammudena kestliku, õiglase, tervisliku, loomahoidliku, piirkondlikuma, mitmekesise ja vastupanuvõimelise toidusüsteemi tagamiseks, mis on väga oluline Euroopa rohelise kokkuleppe ja kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks; rõhutab lahutamatut seost tervete inimeste, terve ühiskonna, tervete loomade ja terve planeedi vahel; rõhutab, et see strateegia on hädavajalik, et viia toidusüsteem, sealhulgas looma- ja taimekasvatus, planeedile talutavatesse piiridesse, kuid rõhutab samas, kui tähtis on saavutada inimväärsed töö- ja tööhõivetingimused ning õiglased võimalused kogu toiduainete väärtusahelas ning sobiv ja tasakaalustatud poliitiline lähenemisviis; julgustab komisjoni muutma strateegia võimalikult kiiresti konkreetseteks seadusandlikeks ja muudeks kui seadusandlikeks meetmeteks, millega kaasneb üleminekuks vajalik rahalise toetuse mehhanism;

Vajadus tegutseda

2. tuletab meelde, et mõjuhinnangud on ELi õigusloomeprotsessi lahutamatu osa; väljendab heameelt, et komisjon on teatanud kavatsusest läbi viia üksikasjalikud mõjuhinnangud, sealhulgas avalikud konsultatsioonid, kooskõlas parema õigusloome suunistega iga seadusandliku algatuse kohta strateegia „Talust taldrikule“ raames, sealhulgas tulemuslike kvantitatiivsete eesmärkide kohta ([55]); rõhutab, et need eelnevad teaduslikud mõjuhinnangud peaksid sisaldama põhjalikke keskkonnamõju hindamisi, hõlmama jätkusuutlikkuse kolme mõõdet (keskkonna-alane, majanduslik ja sotsiaalne mõõde, sealhulgas tervis) terviklikus ja süsteemses lähenemisviisis ning võtma arvesse kumulatiivset mõju, samuti peaksid need hõlmama tegevusetusest tulenevaid kulusid seoses vahetu ja pikaajalise mõjuga inimeste tervisele, keskkonnale, bioloogilisele mitmekesisusele ja üldisele jätkusuutlikkusele, samuti võtma arvesse põlvkondade vahetust, võimalikke kompromisse poliitiliste eesmärkide vahel, eesmärkide saavutamise vahendite kättesaadavust ja erinevaid põllumajandus-

([55]) Pr Kyriakidese vastused kirjalikult vastatavale küsimusele E-000689/2021.

mudeleid kõigis ELi liikmesriikides; märgib, kui oluline on kirjeldada iga individuaalse eesmärgi puhul arvutamismeetodeid, lähtetasemeid ja võrdlusperioode, ning rõhutab vajadust teha liikmesriikidega koostööd ja konsulteerida; võtab teadmiseks, et strateegia „Talust taldrikule“ esimene läbivaatamine on kavas 2023. aasta keskel; rõhutab, et see vahehindamine peab terviklikult ja süsteemselt ning põhjalikult kajastama kõigi meetmete kumulatiivset mõju, hõlmates kõiki kestlikkuse mõõtmeid, nii keskkonnaalaseid, majanduslikke kui ka sotsiaalseid, sealhulgas seoses tervisega;

3. väljendab heameelt, et on välja kuulutatud tõenditel põhinev ettepanek kestlike toidusüsteemide õigusliku raamistiku kohta, mis peaks põhinema läbipaistvatel andmetel ja mille puhul tuleks võtta arvesse uusimaid teaduslikke teadmisi; kutsub komisjoni üles kasutama seda ettepanekut, et kehtestada tulevikku suunatud terviklik, tasakaalustatud, integreeritud ning keskkonnaalaselt, sotsiaalselt ja majanduslikult kestlik ühine toidupoliitika, milles kõik osalejad annavad oma panuse, eesmärgiga vähendada ELi toidusüsteemi keskkonna- ja kliimajalajälge ning selle negatiivset mõju bioloogilisele mitmekesisusele ning inimeste ja loomade tervisele ja heaolule, et muuta Euroopa hiljemalt 2050. aastaks esimeseks kliimaneutraalseks ja peaaegu nullsaastega maailmajaoks ning tugevdada selle vastupanuvõimet, et tagada keskmises ja pikas perspektiivis toiduga kindlustatus kliimamuutuste, keskkonnaseisundi halvenemise ja elurikkuse vähenemise tingimustes; rõhutab, et on vaja tagada majanduslik ja sotsiaalne kestlikkus kogu toiduahelas, sest head sotsiaalmajanduslikud väljavaated ja asjaomaste eri sektorite konkurentsivõime aitavad saavutada strateegia eesmärke; julgustab ELi juhtima ülemaailmset üleminekut kestlikkusele talust taldrikuni, tuginedes keskkonna, sotsiaalse (sh tervise) ja majanduslikust seisukohast kestliku multifunktsionaalse põllumajandussektori põhimõttele, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni agroökoloogia põhimõtetele ja ÜRO õigusele toidule, tagades samal ajal poliitika suurema järjepidevuse ja sidususe, et võimaldada kõigil Euroopa toidusüsteemi osalistel viia ellu realistlikel ja läbipaistvatel SMART-eesmärkidel põhinevat pikaajalist planeerimist; rõhutab, et tuleb kiiresti teha julgeid poliitilisi ja seadusandlikke muudatusi, arvestades arvukaid teaduslikke tõendeid selle kohta, et praegust toidusüsteemi tuleb muuta kestlikumaks ning et tegutsemata jätmine toob kaasa suuremad kulud, ning toonitab, kui tähtis on innovatsioon ja kestlikud tavad; teeb ettepaneku, et arvesse võetaks iga liikmesriigi lähtepunkte ja edusamme, samuti nende konkreetseid (piirkondlikke) tingimusi, ning samal ajal edendataks teadmiste ja parimate tavade jagamist liikmesriikide vahel; rõhutab vajadust kaasata kõiki elemente toidu ja joogi tarneahelates, sealhulgas tootmist, töötlemist, turustamist, ladustamist, vedu, levitamist, külalismajandust ja jaemüüki, jäätmete kõrvaldamist ja teisese materjali ringlussevõttu; nõuab, et selles õigusakti ettepanekus pööratakse täit tähelepanu põllumajandusloomade heaolule, kuna see on toidu kestlikkuse lahutamatu osa;

4. toetab toidupoliitika strateegiakavade ([56]) väljatöötamist, mille eesmärk on hõlbustada, stimuleerida ja laiendada uut ja olemasolevat riiklikku, piirkondlikku ja kohalikku toidupoliitikat, pöörates tähelepanu ka toidupuuduse keerulisele probleemile Euroopas; rõhutab, kui oluline on, et nende kavade aluseks oleksid sõltumatud, erapooletud teadusuuringud ja mitmesuguseid seisukohti esindavate sidusrühmade kaasamine, et tagada õiguspärane ja kaasav protsess; rõhutab, et vaja on uut valdkonnaülest juhtimisviisi, et tagada sidusus ELi toidu- ja põllumajanduspoliitika ning seda mõjutavate poliitikavaldkondade vahel, nagu kaubandus-, energia-, konkurentsi- ja kliimapoliitika; see suurendaks koostoimet ja aitaks vältida ning hallata kompromisse; nõuab seetõttu struktureeritud dialoogi parlamendi, liikmesriikide ja kõigi toidusüsteemi osaliste, sealhulgas kodanike vahel, et kasutada ära kõiki selle strateegia pakutavaid võimalusi ning arutada lünki, võimalusi ja probleeme ELi tervikliku ühise toidupoliitika väljatöötamisel ja rakendamisel; palub, et kui komisjon koostab kestliku toidusüsteemi kohta seadusandliku raamistiku ettepanekut, mis peab põhinema kõigi kestlikkuse aspektide sidusal käsitusel, siis ta edendaks ühiskondlikku arutelu, et jõuda kestlikkusest ja selle eri komponentidest ühisele arusaamale;

5. tervitab komisjoni ettepanekut töötada välja hädaolukorra lahendamise plaan toiduga varustamise ja toiduga kindlustatuse tagamiseks, et koordineerida Euroopa ühist reageerimist toidusüsteeme mõjutavatele kriisidele; rõhutab, et inimeste, ettevõtete või liikmesriikide paanilise käitumise ja ülereageerimise vältimiseks on vaja ennetavat lähenemisviisi; on seisukohal, et see on asjakohane reaktsioon kasvavatele ootustele toiduga kindlustatuse osas, millega on tarvis tegeleda Euroopa tasandil; nõuab tungivalt, et komisjon suhtuks strateegiliste toiduvarude probleemi nii, nagu ta teeb seda Euroopa Liidu strateegiliste naftavarude puhul;

([56]) Euroopa Keskkonnapoliitika Instituut (IEEP) ja Ecologic Institute, Think2030 poliitikadokument „European food and agriculture in a new paradigm: Can global challenges like climate change be addressed through a farm to fork approach?“, 2021. https://think2030.eu/wp-content/uploads/2021/02/European-food-and-agriculture-in-a-new-paradigm-WEB.pdf

6. rõhutab vajadust meetmete järele, millega edendada säästvat põllumajandust, vähendada pestitsiidide kasutamist ja nendega seotud riske, kaitsta ja taastada mulla ökosüsteeme ning suurendada põllumajandusmaa maastikuelemente, mis toetavad loodusdirektiividega kaitstud liikide ja elupaikade, sealhulgas tolmeldajate ja nende elupaikade taastamist; tuletab meelde, et põllumajanduse tootlikkus ja vastupidavus sõltuvad loodusvarade kestlikust majandamisest, mis tagab meie toidusüsteemide pikaajalise kestlikkuse;

7. rõhutab, et Euroopa tarbijad, põllumajandustootjad ja ettevõtjad on huvitatud sellest, et kestlikumale toidusüsteemile üleminek õnnestuks; rõhutab, et üleminekut võivad toetada sidusrühmade parem teavitamine ja põllumajanduspoliitika; rõhutab, et toiduainete tootmise ökoloogiline üleminek ja sellest tulenev panus kliimamuutuste leevendamisse võib olla kasulik toormetootjatele, keskkonnale, majandusele ja ühiskonnale tervikuna, pakkudes kestlikku, ohutut, piisavat, taskukohast, tervislikku ja toitvat toitu, ning seda on võimalik saavutada tasakaalustatud lähenemisviisiga, mis loob koostoime kestlike tavade ja majanduslike võimaluste vahel; kordab, et selle sektori proportsionaalse panuse tagamiseks peaks põllumajandus olema eesmärgi- ja stiimulipõhine osa ELi eesmärgist liikuda hiljemalt sajandi keskpaigaks heiteneutraalsuse suunas, käsitledes samal ajal ka heidet, mis on seotud Euroopa toidutootmise ja -tarbimisega, kuid mis tekib väljaspool Euroopat; rõhutab, et põllumajandustootjate osalemine kliimameetmetes ja nende toetus on ülioluline, et saavutada ülemaailmsed leevendamiseesmärgid, seadmata ohtu ülemaailmset toiduga või toitumisalast kindlustatust ja jätmata kedagi kõrvale;

8. rõhutab vajadust tagada sidusus strateegia „Talust taldrikule“ ja Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide vahel, sealhulgas kliima, bioloogilise mitmekesisuse, nullsaaste ja tervise valdkonnas; rõhutab, et ELi ja ülemaailmse toiduga kindlustatuse tagamiseks on väga oluline bioloogilise mitmekesisuse säilitamine ja suurendamine ning et tuleb tagada sidusus ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiaga, sealhulgas Natura 2000 ja merekaitsealade panusega tervisliku toidu tootmise toetamisse, samuti järjepidevus ühise põllumajanduspoliitika, ühise kalanduspoliitika, ELi kaubanduspoliitika ja ELi biomajanduse strateegia osas; rõhutab, et kestliku arengu eesmärgid pakuvad asjakohast raamistikku, et lõimida sidusal ja süsteemsel viisil keskkonna-, sotsiaal- ja majanduseesmärgid ning võimaldada selliste valdkondadevaheliste poliitikameetmete väljatöötamist, mis kajastavad paremini iga poliitikaeesmärgi omavahelist seotust; tuletab meelde, et sotsiaalne mõõde ning majandus- ja keskkonnaalased mõõtmed tuleb täielikult integreerida strateegia „Talust taldrikule“ kõigisse tulevastesse algatustesse, et saavutada kestliku arengu jaoks väga oluline poliitikavaldkondade sidusus; rõhutab, et jätkusuutlikkuse kriteeriumide hulka tuleks lisada töötingimuste parandamine kooskõlas Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kaheksa põhikonventsiooniga, kollektiivläbirääkimised ja sotsiaalkaitse;

Kodanike, töötajate, tootjate, turustajate ja keskkonna seisukohast toimiva toidutarneahela ülesehitamine

9. väljendab heameelt otsuse üle vaadata läbi pestitsiidide säästvat kasutamist käsitlev direktiiv ning pestitsiidide, orgaanilistest ja mineraalsetest allikatest pärit toitainete lekke ning antibiootikumide vähendamisega seotud eesmärgid, ning on veendunud, et need eesmärgid on täiesti saavutatavad, kuid nende saavutamine sõltub ohutumate, tõhusate ja toimivate alternatiivide kättesaadavusest; rõhutab, kui oluline on edasine terviklik haridus ja teabevahetus, sealhulgas nõustamisteenuste kaudu, et seda muutust saavutada; rõhutab, et need vähendamise eesmärgid peavad olema siduvad ning et nende poole tuleks püüelda terviklike, ennetavate ja ringluspõhiste lähenemisviiside kaudu, nagu orgaanilised ja agroökoloogilised tavad, uuenduslikud säästvad põllumajandustavad, täppispõllumajanduse ning vajaduse korral integreeritud põllukultuuride ja kahjuritõrje tavade rakendamine ning kestlike alternatiivide kasutamine, mida toetab olelusringi perspektiiv; rõhutab, et on vaja kehtestada mittekeemilistele madala riskiastmega pestitsiididele kiired hindamis-, loa andmise ja registreerimismenetlused, tagades samal ajal, et nende hindamine oleks sama range kui muude ainete puhul; rõhutab, et iga liikmesriik peaks vastavalt oma kliima- ja põllumajandusliku tootmise eripärale kehtestama ÜPP strateegiakavade ja muude asjakohaste poliitikavahendite läbivaatamisel kindlad, tõhusad ja ajaliselt piiritletud kvantitatiivsed vähendamise eesmärgid kooskõlas rohelise kokkuleppe nullsaaste eesmärgiga, et vähendada põllumajandusest lähtuvat pinnasesse, põhjavette, pinnavette ja õhku sattuvat heidet nullini, koos selgelt määratletud põllumajanduskultuuripõhiste toetusmeetmetega, mille abil tagatakse kõigil tasanditel vastutus ja jõustatavus, ning kasutades sõltumatuid ja täielikke andmeid, et aidata saavutada neid innovatiivseid põllumajandusliku tootmise alaseid lahendusi ning toetada ja koolitada nende rakendamist põllumajandusettevõtete tasandil; kutsub komisjoni üles toetama liikmesriike pestitsiidide

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

kasutamist käsitlevate õigusnormide järelevalve-, seire- ja jõustamissüsteemide parandamisel ning tõhustama lõppkasutajate teavitamist ja suurendama nende teadlikkust; kordab oma nõudmist, et eespool nimetatud eesmärgid ja sihid muudetaks õigusaktideks, sealhulgas pestitsiidide säästvat kasutamist käsitleva direktiivi läbivaatamise kaudu, ning kutsub komisjoni üles selgitama, kuidas ta käsitleb üksikute liikmesriikide panust kogu liitu hõlmavatesse siduvatesse eesmärkidesse, tagades samal ajal võrdsed võimalused, ning selgitama nende eesmärkide lähtealuseid, võttes arvesse iga liikmesriigi erinevaid lähtekohti, tehtud jõupingutusi ja omadusi ning määrates selgelt kindlaks paljud mittesünteetilised ja muud alternatiivid, mis on praegu juba teada, nende kättesaadavuse ning mõju sektori elujõulisusele, põllumajandustootjate sissetulekutele ja toiduga kindlustatusele, ning kutsub komisjoni üles koostama kava sünteetiliste sisendite minimeerimiseks põllumajanduses; kutsub komisjoni üles toetama tõhusama teavitamise, järelevalve ja kontrollide abil liikmesriike, et pöörata erilist tähelepanu konkreetsetele eritingimustele, mida kohaldatakse pestitsiidide kasutamisel põhjavee kaitsealadel;

10. rõhutab integreeritud taimekaitse üliolulist rolli pestitsiididest sõltumise vähendamisel ja nõuab, et liikmesriigid tagaksid integreeritud taimekaitse kohaldamise ja selle rakendamise süstemaatilise järelevalve ja hindamise; kutsub liikmesriike üles muutma integreeritud taimekaitse üldpõhimõtted praktilisteks ja mõõdetavateks kriteeriumideks ning kontrollima neid kriteeriume põllumajandusettevõtte tasandil, ning kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriigid rakendaksid neid integreeritud taimekaitse põhimõtteid tõhusalt oma ÜPP strateegiakavade kaudu; nõuab tungivalt, et neisse lisataks iga põllumajanduskultuuri jaoks täpselt määratletud ja sihipärased meetmed ja tavad, näiteks õistaimede vööndid, mida kasutataks lähtejoonena pestitsiidide kasutamisele ja taimekahjustajate resistentsusele vastupidise suuna andmiseks; kutsub toiduainete tarneahelas tegutsevaid jaemüüjaid üles tegema põllumajandustootjatega ennetavalt koostööd, et rakendada ja laiendada kõiki oma tarneahela iga põllukultuuri integreeritud taimekaitse tavasid ja meetodeid, ning andma keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalase aruandluse raames aru oma panusest eesmärkide ja vähendamiseesmärkide saavutamisse;

11. on seisukohal, et kuigi ELil on üks maailma rangemaid süsteeme, on vaja parandada nii määrust pestitsiidide heakskiitmise kohta kui ka selle rakendamist; tuletab meelde oma resolutsiooni pestitsiididele lubade andmise liidu menetluse kohta ([57]) ning ootab, et komisjon ja liikmesriigid tegeleksid viivitamata kõikide selle nõudmistega, rõhutab, et õigusraamistik peaks ergutama innovatsiooni ja teadusuuringuid, et töötada välja paremad ja ohutumad taimekaitsevahendid ja alternatiivid; juhib tähelepanu sellele, et lisaks pestitsiidide säästva kasutamise direktiivi läbivaatamisele pestitsiidide kasutamise ja nendega seotud riskide vähendamiseks peaks komisjon, Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) ja Euroopa Ravimiamet (EMA) parandama taimekaitsevahendite keskkonnariski hindamist, muu hulgas võttes arvesse pestitsiidide mõju vee kvaliteedile ja joogiveeallikatele, sealhulgas kumulatiivset ja sünergilist mõju; nõuab tungivalt, et komisjon hindaks asjakohaselt poliitikaeesmärkide saavutamisel tehtud edusamme ja parandaks komisjoni direktiivis (EL) 2019/782 ([58]) sätestatud ühtlustatud riskinäitajaid, nii et need hõlmaksid ka mürgisust, püsivust ja bioakumulatsiooni, ning võtaks arvesse põllumajanduspiirkondi või toimeainete mahtusid ja taimekaitsevahendite kasutamise viisi, et tõhusalt vähendada sünteetiliste pestitsiidide ja raskmetallide kasutamist tavapärases ja mahepõllumajanduses, ning võtaks vastu selged teaduslikult põhjendatud kriteeriumid selle kohta, mida kujutab endast lubamatu keskkonnamõju, võttes arvesse tegelikku kokkupuudet (äge ja krooniline) mitme taimekaitsevahendiga, sealhulgas kumulatiivset ja sünergilist mõju; rõhutab, et pestitsiidide profülaktilist kasutamist, sealhulgas seemnete töötlemist süsteemsete pestitsiididega, tuleks piirata nii palju kui võimalik, kui see ohustab inimeste tervist või keskkonda; kutsub komisjoni üles esitama seadusandliku ettepaneku pestitsiidide andmete kohta hiljemalt 2022. aasta keskpaigaks;

12. palub komisjonil kindlustada määruse (EÜ) nr 1107/2009 sätete nõuetekohane kohaldamine ja seeläbi tagada muu hulgas pestitsiidide erakorralist lubamist käsitlevate teadete miinimumstandardid, mis hõlmab liikmesriikide kohustust esitada täielikud ja üksikasjalikud selgitused ning teha need teated üldsusele kättesaadavaks; kiidab heaks EFSA rolli nende erandite uurimisel;

([57]) Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2019. aasta resolutsioon pestitsiididele lubade andmise ELi menetluse kohta (ELT C 411, 27.11.2020, lk 48).

([58]) Komisjoni 15. mai 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/782, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ seoses ühtlustatud riskinäitajate kehtestamisega (ELT L 127, 16.5.2019, lk 4).

13. nõuab, et jääkide piirnormide kehtestamisel võetaks täielikult arvesse pestitsiidide kumulatiivset ja sünergilist mõju ning et uute jääkide piirnormide taotluste hindamisel kooskõlas jääkide piirnormide määruse artikliga 14 võetaks paremini arvesse loomatervishoiu- ja keskkonnariskide kriteeriume; nõuab, et pestitsiididega kokkupuute prognoositud taseme õigsuse hindamiseks jääkide piirnormide kehtestamisel, samuti põllumajandusettevõtte töötajate, elanike, juuresolijate ja tarbijate ning põllumajandusloomade lubatud kokkupuute tasemete õigsuse hindamiseks kasutataks turustamisjärgse biojärelevalve kaudu kogutud andmeid; rõhutab, et tulevastes pestitsiidide kasutamisega seotud ELi seadusandlikes algatustes tuleb pöörata jätkuvalt suurt tähelepanu kasutajate tervise ja ohutuse kaitsele; tuletab meelde, kui oluline on tagada, et kõik kasutajad saaksid kaitsevahendid ning põhjaliku teabe ja koolituse pestitsiididega seotud ohtude kohta; rõhutab vajadust tagada, et igal põllumajandustöötajal oleks võimalik saada ametlik dokumentatsioon selle kohta, mis liiki pestitsiidi tema töö käigus on kasutatud; rõhutab, et nimetatud eesmärkide saavutamiseks on äärmiselt oluline vaadata uuesti läbi direktiiv 2004/37/EÜ (tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuute kohta) ([59]), direktiiv 2009/128/EÜ pestitsiidide säästva kasutamise kohta ning direktiiv 98/24/EÜ töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl ([60]);

14. tunnustab komisjoni püüet vähendada toitainete kadu vähemalt 50 %, tagades samal ajal, et mullaviljakus ei halvene, on veendunud, et seda oleks kõige parem saavutada toitainete ringluse sulgemise, toitainete taas- ja korduskasutamine kaudu ning julgustades ja premeerides põllumajandustootjaid kasvatama liblikõielisi kultuure; rõhutab, et selleks on vaja õiguslikult siduvaid seadusandlikke algatusi ja meetmeid, mille eesmärk on võimaldada põllumajandustootjatel parandada toitainete kasutamist; rõhutab, kui oluline on järgida neid eesmärke toitainete majandamise tervikliku ja ringmajandusliku lähenemise kaudu, nagu agroökoloogilised tavad ja nutipõllumajandus, mis võivad tulla kasuks mulla kvaliteedile ja bioloogilisele mitmekesisusele ning aidata põllumajandustootjatel lõpetada oma sõltuvus mineraalväetistest ning vähendada fosfori ja lämmastiku leket; juhib tähelepanu sellele, et ebatõhusa väetamise vähendamisel ja ülemäärase väetamise järkjärgulisel kaotamisel tuleks arvesse võtta eri väetiste kliima- ja keskkonnamõju, sealhulgas raskmetallide sisaldust; nõuab tungivalt, et liikmesriigid esitaksid oma strateegiakavades meetmed toitainete tõhusa majandamise ja ringluse edendamiseks, toetaksid jõuliselt põllumajandusnõustajate ja põllumajandustootjate harimist ning kasutaksid ühise põllumajanduspoliitika reformi võimalusena piirata põllumajandussektori ammoniaagi (NH_3) heitkoguseid; rõhutab, et toitainete parem kasutamine on kasulik nii majandusele kui ka keskkonnale; rõhutab, kui oluline on rakendada kaasaegseid ja innovaatilisi tehnoloogiaid ja lahendusi, nagu täppispõllumajandus, taimede nõudlusele kohandatud sihipärane väetamine ning taimede toitumisalase nõustamise teenused ja juhtimistoetus, samuti vajadust paigaldada selleks maapiirkondadesse lairibaühendus; on veendunud, et toetada tuleks kestlikke põllumajandustootmise ärimudeleid, et aidata kaasa toitainete taas- ja korduskasutamisele ning ringlussevõtule saasteainevabadest jäätmevoogudest;

15. rõhutab, et keemiliste pestitsiidide kasutamise ja nendega seotud riskide vähendamise ning toitainete kao vähendamise eesmärkide saavutamiseks tuleb teha kättesaadavaks ohutumad alternatiivid, et tagada toimiva taimekaitsevahendite kogumi kättesaadavus; rõhutab siiski hariduse tähtsust, et tagada vajalik ennetusmeetmete kohaldamine; nõuab, et suurendataks teadus- ja arendustegevust alternatiivsete taimekaitsevahendite, väetiste ja resistentsemate sortide valdkonnas, mis vajavad vähem sisendit stabiilse saagikuse ja digitaalsete vahendite tagamiseks, ning stiimuleid rakendusmeetodite ja -tehnoloogiate, näiteks täppispõllumajanduse jaoks; kutsub komisjoni üles kiirendama ja lihtsustama uute taimekaitselahenduste, sealhulgas väiksema mõjuga taimekaitsevahendite, näiteks madala riskiastmega ainete või biolahuste kasutusele võtmist ning võtma horisontaalsetes õigusaktides kasutusele looduslike ainete määratluse ja eraldi kategooria ning osalema algatustes, mille eesmärk on leida nende madala riskiga, põhiliste ja looduslike ainete jaoks alternatiivsed hindamisviisid; rõhutab lisaks, et pestitsiidide kasutamise vähendamisega peab kaasnema turul selliste kestlike alternatiivide suurem kättesaadavus, mis on taimekaitses sama tõhusad kui keemilised pestitsiidid, et vältida taimekahjurite levikut; nõuab ka meetmeid, et hõlbustada uue lähenemisviisi meetodite kasutamist toidu ja söödaga seotud keemiliste riskide hindamisel, vähendada vajadust loomkatsete järele ja aidata lõpptulemusena kaasa loomkatsete täielikule lõpetamisele;

([59]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest (ELT L 158, 30.4.2004, lk 50).

([60]) Nõukogu 7. aprilli 1998. aasta direktiiv 98/24/EÜ töötajate tervise ja ohutuse kaitse kohta keemiliste mõjuritega seotud ohtude eest tööl (ELT L 131, 5.5.1998, lk 11).

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

16. kordab, kui oluline on kaitsta mesilasi ja teisi tolmeldajaid pestitsiidide ja haiguste kahjuliku mõju eest; tuletab meelde oma 23. oktoobri 2019. aasta vastuväidet ([61]) ja palub veel kord komisjonil tagada, et mesilasi käsitleva suunise läbivaatamine ja tulevased rakendusaktid ei tooks kaasa mesilaste kaitse madalamat taset kui on sätestatud 2013. aastal EFSA mesilasi käsitlevas suunises ning et need põhineksid uusimatel teaduslikel ja tehnilistel teadmistel, ning teeb ühtlasi ettepaneku muuta ühtseid põhimõtteid mitte ainult seoses mesilastel avalduva ägeda mürgisusega, vaid ka seoses mesilastel ja nende vastsetel avalduva kroonilise mürgisusega ning kimalastel avalduva ägeda mürgisusega; märgib, et Euroopa Toiduohutusamet kavandab oma modelleerimissüsteemi ApisRAM, mis näib paremini arvestavat meemesilaste bioloogiat kui BeeHAVE ja näib olevat vähem soodus huvide konflikti tekkeks; nõuab tungivalt, et komisjon hindaks kiiresti uuesti aineid, millel on sama toimemehhanism mis neonikotinoididel;

17. kordab oma üleskutset tolmeldajate näitaja ([62]) ja taastamiseesmärgi kehtestamise kohta; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama uue kogu ELi hõlmava tolmeldajate seireraamistikku koos liikmesriikide tasandil rakendatud rangete kavade, vahe-eesmärkide, kindlate tähtaegadega eesmärkide, näitajate ja eesmärkidega; rõhutab, et seiretegevus tuleb lisada ühise põllumajanduspoliitika uude seire- ja hindamisraamistikku;

18. kutsub liikmesriike üles korraldama põllumaade, sealhulgas tolmeldajate bioloogilise mitmekesisuse süstemaatilist ja standardiseeritud seiret, kaasates nii professionaale, põllumehi kui ka kodanikest teadlasi, ning kasutama andmeid ELi poliitika ja selle rakendamise hindamiseks;

19. tuletab meelde terviseühtsuse põhimõtte tähtsust; rõhutab, et antimikroobikumiresistentsus on kasvav rahvusvaheline ja piiriülene terviseoht, mille olukorda võib ELi kooskõlastatud tegevus oluliselt muuta; tunnustab märkimisväärseid jõupingutusi, mida on tehtud antimikroobikumide kasutamise vähendamiseks loomadel ja mis aitavad kaasa ülemaailmsetele püüdlustele vähendada antibiootikumiresistentsust; rõhutab siiski vajadust veelgi vähendada antibiootikumide kasutamist, sealhulgas toiduainete tootmises; väljendab heameelt komisjoni kava üle vähendada 2030. aastaks põllumajandusloomade ja vesiviljeluse antimikroobikumide kogumüüki 50 % võrra; rõhutab, et arvesse tuleb võtta liikmesriikide tasandil juba tehtud edusamme; juhib tähelepanu asjaolule, et selle eesmärgi saavutamiseks on vaja seada vahe-eesmärgid ning selged sammud ja meetmed, kaasa arvatud sanktsioonide kehtestamine kooskõlas ELi õigusaktidega; tuletab lisaks meelde, et selle eesmärgi saavutamiseks on väga tähtsad paremad loomakasvatusmeetodid, kuna loomade heaolu parandamine parandab loomade tervist, vähendades seega ravimivajadust; on veendunud, et veterinaarravimite määruse ([63]) ja ravimsööta käsitleva määruse (EL) 2019/4 ([64]) nõuetekohane rakendamine vähendab veelgi antibiootikumide kasutamist, ning kutsub komisjoni üles kontrollima rakendamist ja jõustamist liikmesriikides; rõhutab, et vajadusel peab jätkuvalt olema võimalik kasutada muid antimikroobikume kui inimmeditsiinis kasutatavad antibiootikumid, et loomade tervis ja heaolu oleks alati kaitstud;

20. väljendab heameelt selle üle, et pannakse rõhku vajadusele vähendada jätkuvalt põllumajandusloomadele ja vesiviljelusele mõeldud antibiootikumide kogumüüki ELis ning rõhutab, et ELi algatused selles valdkonnas on lähtunud ja lähtuvad edaspidigi terviseühtsuse põhimõttest, mis tunnistab inimeste, loomade ja keskkonna tervise ning heaolu omavahelist seotust; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles keskenduma täiendavatele meetmetele kestlike uuenduslike lahenduste võimaldamiseks ja stimuleerimiseks, eelkõige ennetusvahendites ning alternatiivsetes raviviisides; nõuab jõupingutusi, et tagada ELi imporditavatele loomsetele saadustele samaväärsed normid nagu on kehtestatud veterinaarravimite määruse alusel; märgib, et söödalisandeid käsitleva määruse ([65]) läbivaatamise raames on vaja käsitleda selliste ainete kasutamist, mida praegu ei klassifitseerita antibiootikumideks, kuid millel on antibiootikumide omadused kooskõlas veterinaarravimite määruse artikli 4 lõikega 14 ja mida võib kasutada loomakasvatuses ja vesiviljeluses ennetavaks kasutamiseks; juhib tähelepanu asjaolule, et toiduahela töötajad võivad nakatuda antimikroobikumiresistentsete patogeenidega, näiteks kui nad kasutavad veterinaarravimite manustamisel sööda pinnale kandmise tehnikat; rõhutab vajadust võtta asjakohaseid meetmeid, et vähendada seda tõsist töötervishoiu riski;

([61]) ELT C 202, 28.5.2021, lk 49.

([62]) Vastavalt tolmeldajaid käsitlevas ELi algatuses (COM(2018)0395) võetud kohustusele, meede 5C https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/ documents/EU_pollinators_initiative.pdf

([63]) Määrus (EL) 2019/6 (ELT L 4, 7.1.2019, lk 43).

([64]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2019/4, mis käsitleb ravimsööda tootmist, turuleviimist ja kasutamist, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 183/2005 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/167/EMÜ (ELT L 4, 7.1.2019, lk 1).

([65]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1831/2003 loomasöötades kasutatavate söödalisandite kohta (ELT L 268, 18.10.2003, lk 29).

21. tuletab meelde, et põllumajandusel ja metsandusel on oluline roll kliimamuutustega kohanemisel ja nende leevendamisel; rõhutab, et on oluline tunnistada ja jälgida põllumajanduse ja loomakasvatuse mõju kasvuhoonegaaside heitkogustele ning maakasutusele rõhutab vajadust tõhustada looduslikke süsiniku sidujaid; rõhutab, et neid heitkoguseid tuleb vähendada, et aidata täita ELi kohustust saavutada Pariisi kokkuleppe eesmärgid; rõhutab vajadust ja võimalusi säilitada, taastada ja tõhustada looduslikke süsiniku sidujaid ning vähendada põllumajanduse põhjustatud süsinikdioksiidi, metaani ja lämmastikoksiidi heitkoguseid, seda eelkõige sööda- ja loomakasvatussektoris ning orgaaniliste ja mineraalväetiste sektoris, ilma et see kahjustaks veel enam loomade heaolu ning tagades samal ajal, et mulla viljakus ei vähene; tunnistab, et terved loomad vajavad vähem loodusvarasid ning kestlikud loomakasvatustavad võivad kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendada; nõuab asjakohaseid ja sihipäraseid regulatiivseid meetmeid ja eesmärke põllumajanduse põhjustatud ja sellega seotud maakasutusest lähtuva heite suhtes paketi „Eesmärk 55“ osana, et tagada nendes sektorites kõigi kasvuhoonegaaside heitkoguste ambitsioonikas vähendamine, muu hulgas tegeledes loomade asustustihedusega ELis ning imporditud sööda ja toidu tootmisega hõlmatud maakasutusest lähtuvate heitkoguste vähendamisega; nõuab sidusat poliitika loomist, et võimaldada üleminekut kestlikumatele tavadele, nagu rohumaade kasutamisel põhinev ekstensiivne loomakasvatus, mis on osa segapõllumajanduse süsteemist ning austab kohaliku keskkonna taluvusvõimet ja toetab bioloogilist mitmekesisust;

22. võtab teadmiseks paljulubavad arengud söödalisandite valdkonnas, mis aitavad vähendada kasvuhoonegaaside ning vee- ja õhusaasteainete heitkoguseid loomakasvatuses; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni kavatsuse üle hõlbustada kestlike ja uuenduslike söödalisandite turuleviimist ning nõuab edasise arengu toetamist asjakohaste uurimisprogrammide kaudu;

23. juhib tähelepanu sellele, et ekstensiivne püsirohumaa-, puiskarjamaa- või ekstensiivne mahepõllumajanduslik loomakasvatus, mis sageli hõlmab kõrge keskkonnaväärtusega karjamaasid, on Euroopa toidusüsteemi ja selle kvaliteedikava põhitunnused ning paljude traditsiooniliste maakogukondade määrav element, mis võimaldab neil kasutada tootlikult maad, millest muidu oleks loobutud; rõhutab, et selline maapõhine ja väikese tihedusega põllumajandustootmine võib avaldada keskkonnale ja kultuurmaastike säilitamisele mitmesugust positiivset mõju, aitab kaitsta maapiirkondi rahvastiku vähenemise ja väljarände eest, aitab leevendada kliimamuutuste mõju ning aitab kaasa ringmajandusele ja bioloogilise mitmekesisuse taastamisele, ning seetõttu tuleb seda toetada ja ergutada; rõhutab, et toetada tuleks põllumajandusettevõtteid, kes lähevad üle säästvamatele tootmisviisidele ja eemalduvad sellistest põllumajandustavadest nagu suur loomkoormus ja monokultuurid; palub komisjonil tagada, et tema poliitika ja rahastamisprogrammid toetaksid traditsioonilist Euroopa kultuurimaastikku, nagu nõlvakutel asuvad ja astmelised viinamarjaistandused ning ulatuslik püsirohumaadel põhinev tootmine, mis toetab bioloogilist mitmekesisust; märgib, et liikmesriikide aruannetes vastavalt elupaikade direktiivi ([66]) artiklile 17 on märgitud, et paljudel poollooduslikel rohumaadel on ebasoodne, puudulik või halb kaitsestaatus ning et neist sõltuvad tolmeldajad on ohustatud, mis seab ohtu tolmeldamisteenused;

24. nõuab loomakasvatuse õigusraamistiku suuremat ühtlustamist ELis, kasutades ühiseid teaduspõhiseid loomade heaolu näitajaid, ning väljendab heameelt, et komisjon on võtnud kohustuse hinnata kehtivaid loomade heaolu käsitlevaid õigusakte ja need vajaduse korral läbi vaadata; rõhutab, kui oluline on võtta arvesse uusimaid teadusandmeid loomade heaolu kohta ning vastata üldsuse, poliitiliste ja turuvajaduste rahuldamisele seoses loomade heaolu kõrgemate standarditega; kutsub komisjoni üles esitama seadusandlikku ettepanekut eesmärgiga lõpetada järk-järgult puuride kasutamine ELi loomakasvatuses, hinnates võimalust see järk-järgult kaotada 2027. aastaks; rõhutab, et kõnealune järkjärguline lõpetamine peab põhinema teaduslikul mõjuhinnangul ja tagama asjakohase üleminekuperioodi; palub, et komisjon kasutaks liigipõhist lähenemisviisi, milles arvestatakse ja hinnatakse iga loomaliigi omadusi, kellel peaksid olema nende erivajadustele vastavad pidamissüsteemid, kaitstes samal ajal loomade ja inimeste tervist, tagades töötajate kaitse ning piisava toetuse ja üleminekuperioodi, et säilitada põllumajandustootjate ja aretajate konkurentsivõime;

25. tuletab meelde, kui oluline on kvaliteetne loomade heaolu süsteem, sealhulgas transpordi ja tapmise valdkonnas; rõhutab, et loomade heaolu kõrge tase on lahutamatu osa kestlikust arengust ja oluline parema toidukvaliteedi jaoks, mis hõlbustab tervislikumat toitumist, täites tarbijate nõudmisi, ning see aitab kaasa ka bioloogilise mitmekesisuse säilitamisele; rõhutab, et kestlikule toidusüsteemile viitamisel on vaja sidusat ja ühtlustatud lähenemisviisi, milles võetakse terviklikul ja ühisel viisil arvesse inimeste tervist, keskkonda, bioloogilist mitmekesisust, loomade tervist ja heaolu ning kliimat;

([66]) Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

26. peab oluliseks alustada rikkumismenetlusi liikmesriikide vastu, kes kehtivate loomade heaolu käsitlevate õigusaktide rakendamisel ja jõustamisel süsteemselt nõudeid ei täida, ning vajaduse korral kõrvaldada õiguslikud lüngad ja kehtestada loomade heaolu käsitlevates õigusaktides rangemad standardid; rõhutab, et on oluline, et EL võtaks arvesse loomade heaolu standardite järgimist ELi mittekuuluvates riikides, eriti imporditud toodete puhul;

27. rõhutab, et loomad peaksid vedamisel ja tapmisel kogema võimalikult vähe stressi, ning tervitab seetõttu kavatsust vaadata läbi kehtivad õigusaktid loomade heaolu kohta nende vedamisel ja tapmisel; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hõlbustama kohalikke tapalahendusi, sealhulgas mobiilset tapmist väiksemate üksustega ja töötajate paremat koolitamist, et vältida loomade kannatusi; kutsub komisjoni üles edendama võimaluse korral alternatiive elusloomade veole;

28. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles rakendama ja jõustama asjakohaseid ELi õigusakte, eelkõige nõukogu direktiivi (EÜ) nr 1/2005, mis käsitleb loomade kaitset vedamise ja sellega seotud toimingute ajal ([67]); peab kahetsusväärseks, et praegu ei täideta Euroopa Kohtu otsust, mille kohaselt loomade heaolu kaitse ei lõpe ELi välispiiril ning et Euroopa Liidust lahkuvad loomade vedajad peavad seepärast EList lahkudes täitma ka Euroopa loomade heaolu käsitlevaid õigusnorme, ning juhib tähelepanu selle kohaldamisel esinevatele raskustele, mis tulenevad jurisdiktsiooni puudumisest väljaspool ELi;

29. tuletab meelde, et IPBESi kohaselt on 70 % haigustest ja pandeemiatest loomset päritolu; väljendab sügavat muret üha sagedamini esinevate zoonootiliste haiguste pärast, mis kanduvad loomadelt inimestele (antropozoonoosid), näiteks Q-palavik, linnugripp, A-tüüpi gripiviiruse uus tüvi (H1N1), ning mida veelgi võimendavad kliimamuutus, keskkonnaseisundi halvenemine, maakasutuse muutused, metsade raadamine, bioloogilise mitmekesisuse ja looduslike elupaikade survestamine ja hävitamine, metsloomade salakaubavedu ning meie praegused toidutootmis- ning tarbimissüsteemid; rõhutab, et loomakasvatussüsteemid, mis vangistavad sarnase genotüübiga loomad üksteisega lähestikku, võivad oluliselt suurendada nende vastuvõtlikkust nakkushaigustele, luues tingimused zoonootiliste haiguste tekkeks ja levikuks ([68]); kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kiirendama loobumist sellistest põllumajandustavadest ja looduslike liikide mittekestlikust kasutamisest, sealhulgas ebaseaduslikust kauplemisest, ning minema üle veterinaarennetuse paremale juhtimisele ja edendama loomade tervise ja heaolu kõrgeid standardeid, sealhulgas koos ELi kaubanduspartneritega, et vältida zoonootiliste haiguste ja invasiivsete võõrliikide levikut, ning edendama ELi kõrgeid bioturvalisuse standardeid kui parimaid tavasid ülemaailmsel tasandil; tunnistab, et haiguste ennetamine ja nendeks valmisolek, st diagnoosi-, ennetus- ja ravimeetodite kättesaadavus on olulise tähtsusega, et hoida kontrolli all inimeste ja loomade tervist ähvardavaid uusi ohte;

30. väljendab heameelt selle üle, et komisjon tunnustab mahepõllumajandust kui üht tugevat komponenti ELi teel kestlikumate toidusüsteemide suunas, ning eesmärgi üle suurendada 2030. aastaks mahepõllumajanduse alla kuuluvat ELi põllumajandusmaad; toonitab, et enamik liikmesriike on juba vastu võtnud eesmärgid suurendada mahepõllumajanduslikus tootmises olevat põllumajandusmaad; ootab mahepõllumajandussektori analüüsi strateegia üldises mõjuhinnangus ja rõhutab mahepõllumajandust käsitleva Euroopa tegevuskava tähtsust selle kasutuselevõtu suurendamisel; rõhutab, et mahepõllumajandussektori arengu ja kasvuga peavad kaasnema turupõhised ja tarneahela arengud ning meetmed, millega stimuleeritakse täiendavat nõudlust mahepõllumajandusliku toidu järele ja tagatakse tarbijate usaldus, koos riigihangete, maksusoodustuste ja mitmesuguste müügiedendusmeetmete, teadusuuringute, innovatsiooni, koolituse ja teadusliku teadmussiirdega, mis kõik aitaksid kaasa mahepõllumajanduslike toodete turu stabiilsusele ja põllumajandustootjate õiglasele tasustamisele;

([67]) ELT L 3, 5.1.2005, lk 1.

([68]) IPBESi bioloogilist mitmekesisust ning pandeemiaid puudutava seminari aruanne: EPRS, *The link between biodiversity loss and the increasing spread of zoonotic diseases;* HSI report, *The connection between animal agriculture, viral zoonoses, and global pandemics*; Dhingra SM, Artois J, Dellicour S, et al. 2018. „Geographical and historical patterns in the emergences of novel highly pathogenic avian influenza (HPAI) H5 and H7 viruses in poultry", *Frontiers in Veterinary Science 5:84*. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5996087/; Jones BA, Grace D, Kock R, et al. 2013. „Zoonosis emergence linked to agricultural intensification and environmental change", *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America 110(21):8399-404*. www.pnas.org/content/110/21/8399

31. väljendab heameelt mullas süsiniku loodusliku sidumise edendamise, motiveerimise ja premeerimise üle, mis on mõnes põllumajandusettevõttes juba saavutatud, pakkudes põllumajandustootjatele lisasoodustusi süsiniku sidumise heade põllumajandustavade väljatöötamise ja säilitamise eest, mis peaks kaasa tooma süsiniku neeldajate suurenemise kogu ELis; rõhutab, et põllumajandus- ja toidupoliitika peaks hõlbustama üleminekut säästvale põllumajandusele, premeerides põllumajandustootjaid keskkonnale ja kliimale kasulike valikute eest; rõhutab, kui tähtis on võtta kasutusele looduspõhiseid lahendusi, nagu laialdased külvikorrad, interpõllundus, permakultuur, agroökoloogia ja ökosüsteemide taastamine, ning eelkõige turbaalade taastamist ja hooldamist, et suurendada looduslikke süsiniku neeldajaid ja CO_2 sidumist; rõhutab siiski, et põllumajandust ja põllumajandustavasid, millel on märkimisväärne negatiivne mõju kliimale, bioloogilisele mitmekesisusele, pinnasele, veele, õhule ja/või loomade heaolule, ei tohiks rahastada kliimameetmete kaudu ning neid ei tohiks stimuleerida ega nende eest premeerida; kutsub komisjoni üles uurima raamistikku CO_2-heite usaldusväärseks kvantifitseerimiseks ja sertifitseerimiseks, et vältida valeandmete esitamise võimalust, mida tuntakse rohepesu nime all; palub komisjonil esitada süsinikku siduv põllumajanduse osas mitu võimalust ning rõhutab, et CO_2-turud on osa palju laiemast regulatiivsete ja mitteregulatiivsete meetmete kogumist kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, ning rõhutab, et CO_2-heite vähendamise kavad peaksid olema osa stiimulitest kliimaeesmärkide saavutamiseks; palub, et ettepanekud oleksid kooskõlas loomade heaolu ja Euroopa rohelise kokkuleppe keskkonnalaste eesmärkidega ning kahju mittetekitamise põhimõttega; toetab taastava põllumajanduse tavade juurutamist, parandades juurdepääsu tehnoloogiatele, andmetele, koolitusele ja teabele ning täiendades põllumajandustootjate sissetulekut süsiniku sidumise ja ökosüsteemi teenuste tasustamise kaudu, suurendades seeläbi nende vastupanuvõimet;

32. rõhutab, kui oluline on tagada seemnete ja taimede paljundusmaterjali turvalisus ja mitmekesisus, et tagada stabiilne saagikus ja taimesordid, mis on kohandatud kliimamuutustest tingitud survega, sealhulgas traditsioonilised ja kohalikud sordid, ning mahepõllumajanduslikuks tootmiseks sobivad sordid ja vähese sisendiga põllumajandussüsteemid, tagades samal ajal läbipaistvuse ja valikuvabaduse põllumajandustootjatele ning juurdepääsu geneetilistele ressurssidele ja uuenduslikele sordiaretustehnikatele, et aidata kaasa tervetele seemnetele ja kaitsta taimi kahjulike taimekahjustajate ja haiguste eest ning aidata põllumajandustootjatel võidelda kliimamuutustest tulenevate kasvavate riskidega, tagades stiimuli avatud innovatsiooniks taimede varieerimise kaudu;

33. suurendab teadlikkust seemnesektori kontsentreerumise ja monopoliseerumise võimalike negatiivsete tagajärgede kohta ning kutsub komisjoni üles määrama kindlaks meetmed nende vastu võitlemiseks, kui vaja; rõhutab sellega seoses avatud innovatsiooni tähtsust sordiaretajate õiguste kaudu ja märgib murega laia reguleerimisalaga patentide kahjulikku mõju seemnesektoris; leiab, et mittekaubandusliku tootmise ning traditsiooniliste ja kohalikult aretatud seemnesortide eraisikute ja väikepõllumajandustootjate poolt kasutamise suhtes ei tohiks kohaldada ebaproportsionaalset ELi ja riiklikku reguleerimist; rõhutab tugeva ühtse turu säilitamise tähtsust ELi seemnesektori jaoks;

34. nõuab tugevamat koordineerimist ELi tasandil, et ergutada geneetilise mitmekesisuse säilitamist ja säästvat kasutamist, ning ELi ühise platvormi loomist säilitatud geneetilisi ressursse käsitleva teabe vahetamiseks;

35. väljendab heameelt teate üle, et vaadatakse läbi traditsiooniliste ja kohalikele oludele kohandatud põllukultuuride turustamist käsitlevad õigusnormid, et aidata kaasa nende kultuuride säilitamisele ja säästvale kasutamisele; rõhutab, et on vaja meetmeid, et hõlbustada seemnesortide, sealhulgas mahepõllumajanduse jaoks mõeldud sortide registreerimist ning tagada, et traditsioonilistele ja kohalikele oludele kohandatud sordid jõuaksid lihtsamini turule;

36. võtab teadmiseks uuringu uute geenitehnoloogiate staatuse kohta liidu õiguses, võttes arvesse Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas C-528/16 (SWD(2021)0092), ning komisjoni teadet, et ta kavatseb algatada regulatiivse poliitikameetme, sealhulgas mõjuhinnangu ja avaliku konsultatsiooni taimede kohta, mis on saadud teatavate uute geenitehnoloogiatega, mille eesmärk on säilitada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitse kõrge tase, kasutades samal ajal ära teaduse ja innovatsiooni võimalikku kasu, eelkõige selleks, et aidata kaasa kestlikkusele ning Euroopa rohelise kokkuleppe ja strateegia „Talust taldrikule“ kestlikkuse eesmärkide saavutamisele; rõhutab ettevaatuspõhimõtet ning vajadust tagada põllumajandustootjatele, töötlejatele ja tarbijatele läbipaistvus ja valikuvabadus ning rõhutab, et see poliitiline meede peaks hõlmama riskihindamist ning põhjalikku ülevaadet jälgitavuse ja märgistamise võimalustest, et saavutada nõuetekohane regulatiivne järelevalve ja anda tarbijatele asjakohast teavet, sealhulgas kolmandatest riikidest pärit toodete kohta, et tagada võrdsed tingimused;

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

37. kordab oma üleskutset komisjonile esitada kiiremas korras uus õigusakti ettepanek kloonimise ja nn kloonitud toidu kohta; nõuab, et see ettepanek hõlmaks kloonimise keelustamist, kloonitud loomade, nende paljundusmaterjali ja järglaste turuleviimise ja importimise keeldu ning kloonitud loomadest ja nende järeltulijatest pärit toidu turuleviimise ja importimise keeldu; peab väga kahetsusväärseks, et puuduvad kloonitud loomade ja nende järeltulijatega seotud reguleerivad meetmed ning kordab, et loomulikku või tehislikku aretamist või aretusmeetodeid, mis põhjustavad, või võivad põhjustada kannatusi või vigastusi asjaomastele loomadele ei tohi kasutada ning on vaja tagada, et kloonitud loomadest ja nende järeltulijatest pärinev toit ei satuks toiduahelasse;

38. rõhutab Euroopa põllumajandustootjate olulist rolli jätkusuutlikule toidusüsteemile üleminekul ning rõhutab, et selle saavutamiseks tuleb teha kättesaadavaks piisavad rahalised vahendid; rõhutab, et on vaja kasutada, edendada ja toetada kõiki erinevaid kestlikke tootmismeetodeid, sealhulgas mahepõllumajanduslikku, integreeritud tootmist ja agroökoloogiat, kuna need võivad tagada keskkonnasäästlikkuse, suurendada keskkonnasõbralikes süsteemides haritava maa osakaalu ning pakkuda tugevaid kvaliteedi-, ohutus-, kvantiteedi- ja hinnatagatisi;

39. nõuab kindlalt, et liikmesriikide koostatavad ja komisjoni poolt uue ÜPP raames heakskiidetavad riiklikud strateegiakavad tagaksid piisava rahalise toetuse kõigile ELi põllumajandus- ja metsandustootjatele, et tugevdada nende konkurentsivõimet ja sissetulekut, nii et nemad ja nende perekonnad saaksid saavutada inimväärse elatustaseme, võidelda maapiirkondade rahvastikukao vastu ja säilitada elujõulised maakogukonnad;

40. väljendab heameelt asjaolu üle, et uus ÜPP pakub stiimuleid uuenduslike, digitaalsete, ökoloogiliste, piirkondlike ja jätkusuutlike ärimudelite edendamiseks põllumajanduses ja käsitöönduslikus toidutootmises, eelkõige edendades lühikesi tarneahelaid, nagu kaitstud geograafiliste tähiste või päritolunimetustega tooted, järgides ühtse turu õigusnorme ja kasutades lähenemisviise, mis hõlmavad uuenduslikku kohalikku logistikat, nagu nn rohelised keskused, ning integreerides käsitööndusliku toidutootmise maapiirkondade muudesse teenustesse, nagu turism või gastronoomia; rõhutab, et kestlike tarneahelate edendamisel etendab olulist rolli põllumajandustoodete piirkondlik turustamine ja partnerlus; tunnistab, et kui kohapeal ei ole võimalik toota, tuleks neid tooteid importida;

41. palub komisjonil kiita heaks ainult sellised ÜPP riiklikud strateegiakavad, mis näitavad selgelt pühendumist majanduslikule, keskkonnaalasele ja sotsiaalsele kestlikkusele ning on kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe, asjaomaste kogu ELi hõlmavate eesmärkide ja Pariisi kokkuleppega;

42. nõuab, et nendes kavades võetaks nõuetekohaselt arvesse ELi äärepoolseimate piirkondade konkreetseid probleeme seoses bioloogilise mitmekesisuse, põllumajandustootmise ning toiduainete ja toorainetega varustamisega; rõhutab, et ÜPP raames antav piisav rahaline toetus on ülioluline, et võimaldada ELi põllumajandusel aidata kaasa kliimaneutraalsusele üleminekule ja parandada bioloogilise mitmekesisuse kaitset; juhib tähelepanu sellele, et tõhustatud toetusmeetmed, sealhulgas koolitusprogrammid ja nõustamisteenused, on olulised, et võimaldada põllumajandustootjatel täita oma rolli strateegia eesmärkide saavutamisel; nõuab, et riiklikesse strateegiakavadesse lisataks Euroopa Parlamendi seisukohaga kooskõlas olevad tõhustatud keskkonnakavad, millega välditaks tingimuslikkuse kontrollide tarbetut dubleerimist;

43. rõhutab, et heas seisukorras mullad on toidu, söödaga kindlustatuse ja kiutootmise tagamise eeltingimus; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles vältima selle kvaliteedi edasist halvenemist ELi tasandil; rõhutab, et põllumajandusmaa on üks põhilisi loodusvarasid, mille hea seisund on strateegia „Talust taldrikule“ täitmiseks määrava tähtsusega; rõhutab sellega seoses uue mullastrateegia tähtsust ja kutsub komisjoni üles võtma selle alusel asjakohaseid meetmeid, et leida vajalikud lahendused; tunnistab mulla orgaanilise aine ja bioloogilise mitmekesisuse ning tema poolt pakutavate teenuste ja kaupade olulisust; peab kahetsusväärseks, et mullad on üha suurema surve all; leiab, et kõikides liikmesriikides tuleb kehtestada ja säilitada kogu ELi hõlmav põhjalik mullaorganismide seire ning nende ulatuse ja mahu suundumused;

44. tunnistab väga mitmekesiste maastikuelementide tähtsust, mis on olulised põhiliste ökosüsteemi teenuste, näiteks tolmeldamise ja loodusliku kahjuritõrje säilitamiseks põllumajandustootmises ning mis suurendavad pikas perspektiivis selle tootlikkust; väljendab heameelt ELi eesmärgi üle eraldada selleks vähemalt 10 % põllumajandusmaast; tuletab meelde 20. oktoobri 2011. aasta mõjuhinnangu „Common Agricultural Policy towards 2020“ (ÜPP aastani 2020) (SEC(2011)1153) tulemusi, milles märgitakse, et põllumajandusettevõtete tasandil ei teki tootmisele ega sissetulekule olulist mõju;

45. rõhutab, et põllumajandusmaa ei ole lõputu ja seetõttu tuleb seda tõhusalt kasutada; toonitab vajadust kaasata strateegiasse uuenduslikud põllumajandusmudelid, mille maakasutuse jalajälg on väike, nagu aiandus ja putukakasvatus;

46. märgib, et puu- ja köögivilja „kaitstud viljelemine“ nüüdisaegsetes kasvuhoonetes on väga jätkusuutlik toidutootmissüsteem, mida üha enam kasutatakse ja millel on palju eeliseid; kutsub komisjoni üles tunnustama käimasolevaid muutusi Euroopa aiandussektoris, mis võimaldavad jätkusuutlikumat toidutootmist ning aitavad kaasa toiduga kindlustatusele, toiduohutusele, suuremale ressursitõhususele ja toidujäätmete vähendamisele kogu toidutootmisahelas; toonitab, et tänapäeva aiandus aitab lisaks väiksele maakasutuse jalajäljele saavutada selle strateegia erinevaid eesmärke, nagu vähene vajadus sisendi järele, tõhus ressursside kasutamine ning puu- ja köögivilja tootmine tarbimiskoha lähedal, edendades seeläbi lühemaid tarneahelaid ja varustuskindlust; kutsub komisjoni üles kaaluma teadusuuringute ja innovatsiooni investeerimisfondidest vahendite eraldamist tänapäevaste kasvuhoonete kaitstud kasvusüsteemide jaoks, mis kasutavad sama saagikuse saavutamiseks vähem ressursse;

47. kutsub komisjoni üles julgustama liikmesriikide valitsusi laiendama või looma süsteeme, mis võimaldavad kodanikel rentida ja kasutada mahajäetud ja kasutamata valitsuse omandis olevat maad toidu tootmiseks;

48. rõhutab agrometsanduse ja metsakardinate kasutamise tähtsust, et vähendada survet looduslikele metsadele, aidata tegeleda kliimamuutusega ja suurendada tootlikkust ning pakkuda alternatiive väetiste kasutamisele põllumajanduslikus tootmises; ergutab komisjoni ja liikmesriike töötama oma tulevastes riiklikes strateegiakavades välja vahendeid, et soodustada taasmetsastamist ja metsastamist ning edendada säästvat agrometsandust, sealhulgas võimaluse korral metsas karjatamist; palub komisjonil edendada üleliidulisi sihipäraseid koolitusprogramme, mille kaudu põllumajandustootjatele teadvustataks, millist kasu toob puittaimestiku ja põllumajanduse ühitamine; rõhutab, et olemasolevate agrometsandussüsteemide taastamine ja noorendamine, samuti uute rajamine aitaks saavutada elurikkuse strateegia 3 miljardi puu eesmärki, teenides nii elurikkuse ja kliima kui ka mitmekesistamise ja ringluse eesmärke;

49. rõhutab, kui tähtis on kehtestada biomassil põhineva taastuvenergia tootmise kohta kindlad ja ranged kriteeriumid, ning palub komisjonil esitada taastuvenergia direktiivi läbivaatamise raames teaduspõhised kriteeriumid;

50. tuletab meelde, et Euroopa põllumajanduslike toiduainete ja kalandussüsteem peaks pakkuma kodanikele alati piisavat ja mitmekesist, turvalist, suure toiteväärtusega, tervislikku, taskukohast ja säästvalt toodetud toitu, ning rõhutab, et toiduainete tootmise majandusliku, keskkondliku ja sotsiaalse kestlikkuse suurendamine tõhustab ka nende keskpikka ja pikaajalist vastupanuvõimet ning loob uusi majandusvõimalusi ja aitab kaasa Euroopa päritolu toorainete kasutamisele; toonitab, et rohkem kohapeal toodetud toit võib aidata kaasa kõigi nende eesmärkide saavutamisele, sealhulgas toiduga kindlustatusele; tuletab meelde, et ELis ei saa 33 miljonit inimest ([69]) endale lubada kvaliteetset sööki igal teisel päeval; rõhutab, et toidu taskukohasuse ja kättesaadavuse tagamiseks on vaja asjakohaseid poliitikameetmeid ning need peavad jääma peamiseks kaalutluseks tootmiskulude, sealhulgas põllumajandustavade muutumisest tulenevate kulude suurenemise hindamisel; rõhutab vajadust toetada jätkusuutlike toiduainetega tegelevate VKEde arengut maapiirkondades;

51. nõuab tungivalt, et komisjon integreeriks strateegiasse „Talust taldrikule“ toiduabi küsimused, kuna paljud eurooplased kannatab toidupuuduse all, eriti üksikvanemaga pered ja üliõpilased, ning pandeemia sotsiaalsed ja majanduslikud tagajärjed suurendavad seda arvu veelgi; tunnistab kogu Euroopas Liidus toiduabi ühenduste ainulaadset rolli, mida tuleb paremini toetada, kuna abi vajavate inimeste hulk aina kasvab; on arvamusel, et meie toidusüsteemi vastupanuvõime suurendamiseks peame suurendama seoseid toidupoliitika ja põllumajanduspoliitika vahel igal tasandil, alates kohalikust tasandist kuni Euroopa tasandini välja;

52. väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärk on tagada põllumajanduses ja kalanduses töötavatele inimestele ning nende perekondadele inimväärsed elutingimused; tuletab meelde, et sotsiaalne mõõde ning majandus- ja keskkonnaalased mõõtmed tuleb täielikult integreerida strateegia kõigisse tulevastesse algatustesse; rõhutab, et COVID-19 pandeemia on heitnud uut valgust keerulistele töö- ja elutingimustele, ning rõhutab seetõttu, kui oluline on kaitsta põllumajandustöötajate, sealhulgas ELi toiduainete tarneahelas töötavate hooajaliste ja liikuvate töötajate individuaalseid ja kollektiivseid töö- ja sotsiaalseid õigusi; nõuab kõigile sektori töötajatele nõuetekohaseid töö- ja elutingimusi, kollektiivläbirääkimisi ja sotsiaalkaitset;

([69]) Eurostat, 2018.

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

53. julgustab komisjoni ja liikmesriike käsitlema põllumaad, põllumajanduslikku oskusteavet, toiduainete tarneahelat ja selle töötajaid strateegilise varana, mis on oluline kõigi eurooplaste turvalisuse ja heaolu tagamiseks, ning kindlustama, et kogu ELi toidutarneahelas vastavad töö- ja sotsiaalkaitse tingimused kõigi töötajate puhul riiklikele, ELi ja rahvusvahelistele standarditele, kaasa arvatud ebaõiglaste tavade nõuetekohane kontroll kõnealuses ahelas;

54. rõhutab hooajatöötajate tähtsust toimiva tarneahela jaoks ning nõuab kindlate meetmete võtmist, et tagada neile töötajaile nõuetele vastavad töö- ja elamistingimused; julgustab jaemüüjaid võtma vastutust ja järgima oma ostutavades sotsiaalseid, keskkonnaalaseid ja majanduslikke kestlikkuse kriteeriume;

55. väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle esitada toidukriiside lahendamiseks hädaolukorra lahendamise plaan, võttes arvesse COVID-19 pandeemia ajal saadud kogemusi, ja lisada siseturu nõuetekohase toimimise tagamiseks ühtlustatud meetmed; on arvamusel, et territoriaalsete toiduprojektide edendamine, mis stimuleerib lühikeste toiduahelate arengut liikmesriikides, võib aidata selliste kriisidega toime tulla;

56. nõustub seisukohaga, et COVID-19 pandeemia on esile toonud, kui oluline on usaldusväärne, kestlik ja vastupidav toidusüsteem, mis toimiks kõikides tingimustes ja oleks võimeline varustama Euroopa tarbijaid piisavas koguses taskukohaste hindadega ja kohalike toiduainetega; rõhutab sellega seoses vajadust säilitada ühtse turu sujuv toimimine ja eelkõige toiduainete ringlus, sealhulgas tervishoiukriiside ajal; rõhutab ka, et kuna kestlikkuse ja tervishoiu küsimused on omavahel seotud, tuleks pandeemiat ka näha võimalusena luua kestlik ja vastupidav toidusüsteem ning mitte ettekäändena vähendada eesmärke;

57. rõhutab, et osaliselt ülemaailmsetes tootmisahelates esinevate häirete ja COVID-19 pandeemiast tingitud suurema hinnavolatiilsuse tõttu peab EL arendama avatud strateegilist autonoomiat, et tagada juurdepääs peamistele turgudele ja vähendada sõltuvust selliste esmatähtsate kaupade impordist nagu taimsed valguallikad; kordab, et põllumajandusliku toidutööstuse süsteeme tuleb tunnustada ELi avatud strateegilise autonoomia olulise aspektina, et tagada ohutu ja kvaliteetse toidu piisav kättesaadavus ning säilitada tulevaste kriiside ajal toimivad ja vastupidavad toiduainete tarneahelad ja kaubavood kooskõlas Pariisi kokkuleppe artikli 2 lõikega 1;

58. rõhutab, et põllumajanduslik toidutööstus toetab põllumajandustootjaid ning tootmisahelas eelnevate ja järgnevate tegevustega seotud ettevõtteid, kindlustab ja loob töökohti ning on kogu toiduainetööstuse nurgakivi; rõhutab sellega seoses, et kultuurimaastiku säilitamine on aktiivsete maapiirkondade liikumapanev jõud; rõhutab traditsioonilise käsitöö tähtsust piirkondlikus ja kohalikus toiduainete tootmises ning sellest tulenevat rikkalikku kultuurilist mitmekesisust; tuletab meelde, et käsitöö säilitamist toidutootmises ja selle edasiandmist tuleks toetada strateegia „Talust taldrikule“ horisontaalosana, näiteks kaasates need paremini teadus- ja arendusprogrammidesse;

59. väljendab pettumust, et strateegias „Talust taldrikule“ ei peeta kalandus- ja vesiviljelussektori panust ja potentsiaali piisavalt tähtsaks ega seata sellele piisavalt suuri eesmärke; nõuab tungivalt, et komisjon pööraks kõigis tulevastes seadusandlikes ettepanekutes, strateegiates ja suunistes nõuetekohast tähelepanu kalandus- ja vesiviljelussektori eripärale; rõhutab vajadust ökosüsteemil põhineva lähenemisviisi järele, mille eesmärk oleks viia kalapopulatsioonid kestlikule tasemele ning taastada mere- ja rannikualade ökosüsteemid ning mis peaks samuti keskenduma kalandus- ja vesiviljelussektori eelistele ning sotsiaalsele ja majanduslikule kestlikkusele ja keskkonnasäästlikkusele;

60. rõhutab, et kindlad ja usaldusväärsed õigusraamistikud kalandus-ja vesiviljelussektoris, kus kohaldataks järjepidevalt ettevaatuspõhimõtet ning mis oleksid kooskõlas ELi vesiviljeluse kestliku arengu ajakohastatud strateegiliste suunistega, peaksid olema selle sektori potentsiaali kestliku elluviimise ning paremate kaitse- ja loomade tervishoiumeetmete alus, sealhulgas veterinaarravimite ja antibiootikumide väiksem kasutus, ning need tooksid kaasa kalapopulatsioonide suurenemise ja rohkem selgust küsimustes, mis puudutavad ruumikasutust ja litsentseerimiskorda inimtekkelise kasutuse puhul, sealhulgas vesiviljeluses, võimaldades paremat prognoositavust investeeringute tegemiseks, kahjustamata keskkonnaalaseid õigusakte; rõhutab kooskõlas mereruumi planeerimise direktiiviga 2014/89/EL läbipaistva ja kaasava mehhanismi olulisust, et eraldada ruum võrdselt kõigile sidusrühmadele; rõhutab vajadust täielikult austada merekaitsealasid;

61. rõhutab, et head jälgitavuse mehhanismid, mis vastavad tarbijate nõudmistele, andes teavet selle kohta, kus, millal, kuidas ja missugust kala on püütud või kasvatatud, sealhulgas päritolu ja tootmisviisi märgistamine ning kõrged säästvuse ja loomade heaolu standardid kõigile ELi turgudel müüdavatele toodetele, sealhulgas väljastpoolt ELi imporditud toodetele, on väga olulised toiduohutuse, läbipaistvuse tagamiseks tarbijate, sektori ja eri haldusasutuste jaoks, ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata (ETR-) kalapüügi vastu võitlemiseks ning rohelise kokkuleppe ja kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks; rõhutab sel eesmärgil, kui oluline on küberturvaline tehnoloogia täpsete digitaalsete detsentraliseeritud jälgitavussüsteemide arendamisel; nõuab kooskõlastatud lähenemisviisi, et tagada selle valdkonna eri algatuste vaheline järjepidevus, kaasates kõik väärtusahela osalised; nõuab kontrollimeetmete võtmist tagamaks, et kõik ELi turule sisenevad imporditud kalandustooted vastaksid rahvusvaheliselt kokkulepitud sotsiaalstandarditele, nagu on sätestatud ILO konventsioonis nr 188 kalandustöö kohta, mida EL rakendab nõukogu direktiivi (EL) 2017/159 ([70]) kaudu, et vältida ELi turule selliste kalandustoodete laskmist, mille on püüdnud sotsiaalseid miinimumtingimusi mitte järgivad laevad;

62. tuletab meelde ühise kalanduspoliitika eesmärke tagada mere bioloogiliste elusressursside säästev kasutamine, taastada ja hoida kalapopulatsioonid maksimaalse jätkusuutliku saagikuse saamiseks vajalikust biomassi tasemest kõrgemal tasemel, samuti tagada püügitegevuse kasumlikkus ja aidata kaasa kõrge toiteväärtusega toidu tarnimisele ELi turule ning vähendada ELi turu sõltuvust toiduainete impordist, ning rõhutab vajadust parandada ühise kalanduspoliitika järelevalvet, kontrolli ja jõustamist, sealhulgas lossimiskohustuse täielikku rakendamist ja teatavate laevade elektroonilise seire kasutuselevõtmist;

63. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tuginema olemasolevatele säästvatele tavadele ning hõlbustama, julgustama ja piisavalt toetama üleminekut vähese mõjuga kalandusele ja vesiviljelusele, ning sektorite – sealhulgas väikesemahulise rannapüügi – säästvat arengut näiteks selektiivsete püügivahendite kasutamise, keskkonnasõbraliku vesiviljeluse, sealhulgas mahevesiviljeluse, ja energiatõhususe lahenduste abil ning suurendades väikesemahulisele rannapüügile eraldatud riiklike kvootide osakaalu; rõhutab vajadust toetada kalureid ja kalatoodete tarneahelas osalejaid – sealhulgas ka äärepoolseimates piirkondades – üleminekul digitaalsematele tavadele, investeerides palju koolitusse ning pakkudes digitaliseerimise ning keskkonnahoidlikele tavadele ja vahenditele ülemineku rahastamist; toonitab sellega seoses Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF) tähtsust säästva sinise majanduse arengu edendamisel ja kalandussektori ajakohastamisel kooskõlas ühise kalanduspoliitika eesmärkidega;

64. nõuab, et Euroopa Liidu Nõukogu avalikustaks ennetavalt kõik lubatud kogupüügi määruste vastuvõtmisega seotud dokumendid kooskõlas Euroopa Ombudsmani soovitusega juhtumi 640/2019/FP kohta;

65. rõhutab vajadust jälgida ja edendada kalavarude vastutustundlikku kasutamist, rakendades samal ajal nulltolerantsi võitluses ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu, kasutades täielikult ära ELi käsutuses olevaid vahendeid kooskõlas ETR-kalapüügi määrusega ([71]), sealhulgas nn punaseid kaarte, kui riik ei täida ELi nõudeid, ning tugevdades ELi mittekuuluvate riikidega sõlmitud säästva kalapüügi kokkulepete poliitikat; toonitab, et need lepingud peavad olema täielikult kestlikud ja kooskõlas parima võimaliku teadusliku nõuandega ega tohi ohustada ELi mittekuuluvate riikide väikesemahulist kalapüügi sektorit ega kahjustada kohalikku toiduga kindlustatust;

66. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid lõpuks õiguslikult siduvad meetmed, mida komisjon kohustus võtma Natura 2000 merealade raames, ning võtaksid kasutusele tervikliku lähenemisviisi merekeskkonnale ja tegeleksid veereostuse algpõhjustega, sealhulgas mereprügi ning linna- ja tööstusreoveega, teeksid lõpu tavadele, mis kahjustavad merekeskkonda ja inimeste tervist, ergutaksid kalureid koguma merejäätmeid säästvalt, vältides samal ajal täiendavat kütusekulu ja heidet, samuti mereloomade ja kalade kaaspüüki ning kahjulikku keskkonnamõju, ning rakendaksid meetmeid, et parandada veemajanduse kvaliteeti ja tauditõrjet ning piiraksid vesiviljeluse puhul inimeste tervise ja loomade heaolu huvides loomkoormust;

([70]) Nõukogu 19. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2017/159, millega rakendatakse Euroopa Liidu põllumajandusühistute üldise liidu (Cogeca), Euroopa Transporditöötajate Föderatsiooni (ETF) ja Euroopa Liidu kalandusettevõtete riiklike organisatsioonide ühenduse (Europêche) vahel 21. mail 2012 sõlmitud kokkulepe, mis käsitleb Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 2007. aasta kalandustöö konventsiooni rakendamist (ELT L 25, 31.1.2017, lk 12).

([71]) Nõukogu 29. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks (ELT L 286, 29.10.2008, lk 1).

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

67. toonitab naiste ja meeste töö väärtust kalandus- ja vesiviljelussektoris ning naiste olulist rolli püütud kala töötlemisel, reklaamimisel ja turustamisel; tuletab meelde säästva vesiviljeluse ja kalanduse potentsiaali keskkonnahoidlike töökohtade loomisel ning on seisukohal, et toidusüsteemide, sealhulgas kalanduse ökoloogiline üleminek peaks toimuma viisil, mis tagab õiglase sissetuleku ja tugeva positsiooni kogu väärtusahelas, ning rõhutab sellega seoses tootjaorganisatsioonide aktiivse osalemise tähtsust kalandus- ja vesiviljelussektoris;

68. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama ja ergutama säästvamate kalapüügivahendite ja -tehnika ning paremate heaolumeetodite väljatöötamist kalade ja mereselgrootute püüdmiseks, lossimiseks, transportimiseks ja tapmiseks, tuginedes parimatele kättesaadavatele teadusandmetele, samuti tehistingimustes peetavate kalade loomade heaolu standardite parandamist, et vähendada stressi ja parandada kalade kvaliteeti; rõhutab, et liit peaks toetama ja ergutama investeeringuid sellistesse püügivahenditesse, meetoditesse ja täiustustesse;

69. rõhutab tiigipüügi panust strateegia „Talust taldrikule“ ja omavahel seotud elurikkuse strateegia eesmärkide saavutamisse oma traditsiooniliste majandamise tavade abil; rõhutab, et kultiveeritud tiigialad pakuvad haruldastele liikidele elupaiku, avaldavad positiivset mõju kliimale ja veevarudele, on toitainete sidujad, säilitavad setet ning aitavad kaasa piirkondliku toidu säästvale tootmisele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles arvestama tiigipüügiga asjakohastes meetmetes ja programmides;

70. tuletab meelde, et esmatootjad on sissetulekute suhtes võrreldes teiste toiduainete tarneahelas tegutsevate ettevõtjatega ja ülejäänud majandusega oluliselt ebasoodsamas olukorras; rõhutab, et on oluline tugevdada esmatootjate positsiooni toiduainete tarneahelas, eriti seoses väikeste ja keskmise suurusega tootjatega, et võimaldada neil saada õiglane osa kestlikult toodetud toidu lisandväärtusest, sealhulgas koostöö ja kollektiivse tegutsemise ergutamise abil, kasutades põllumajandus-, kalandus- ja vesiviljelustoodete ühise turukorralduse pakutavaid võimalusi, sealhulgas konkurentsieeskirjade kohandamist;

71. rõhutab, et esmatootjatele stabiilse ja õiglase sissetuleku tagamine on ülioluline, et võimaldada toidusüsteemi üleminekut suuremale kestlikkusele ja ringluspõhisemale põllumajandusele, võidelda ebaausate kaubandustavade vastu ning ohjata riske ja kriise; nõuab, et kogu ELis toetataks esmatootjaid sellel üleminekul, sealhulgas uute tehnoloogiate kasutuselevõtu ning põllumajandussüsteemide, jäätmekäitluse ja sisendite tarnimise ja pakendamise tõhususe suurendamise abil; rõhutab, et tootjahinnad peaksid katma tootmiskulud ning kajastama sotsiaalset, majanduslikku ja keskkonnakestlikkust ning olema seega kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega;

72. on veendunud, et tarneahelalepinguid tuleks ergutada, et tagada väärtuse õiglane jagamine põllumajandusettevõtjatele ning kindlustada samal ajal tarneahela kui terviku suurem läbipaistvus ja jälgitavus, soodustades sektoris noorte tööhõivet;

73. väljendab heameelt tarneahelate lühendamise eesmärgi üle; rõhutab siiski tegelikku olukorda Mandri-Euroopast eraldatud ELi saareriikides ja -piirkondades, kus seistakse silmitsi eraldatuse ja sõltuvusega vajalike toodete impordist, näiteks loomasöödaks ettenähtud teraviljade puhul, ning seda tuleb silmas pidada pikamaatranspordist sõltuvust vähendavate ja muude meetmete kehtestamisel, mis lühendavad tarneahelaid; rõhutab, et ilma teatavate toiduainete pikamaaveota satuks selliste eraldatud piirkondade toiduga kindlustatus ohtu;

74. märgib, et kodanike ootused muutuvad ja põhjustavad toiduturul olulisi muutusi, mille tagajärjel kasvab kohalike toiduainete nõudlus; rõhutab kohalike toiduainete tähtsust, võimalusi, mida see meie põllumajandustootjatele pakub ja selle märkimisväärset positiivset panust meie keskkonda; julgustab seetõttu komisjoni ja liikmesriike aktiivselt edendama kohalike toidustrateegiate väljatöötamist koos lühikese tarneahela algatustega;

75. tunnistab kohaliku värske mahetoidu tähtsust, mis on kasulik tarbijate tervisele ja keskkonnale; rõhutab kohalike esmatootjate ja turismiteenuste osutajate vahelise koostöö suurt potentsiaali, mis võiks kasvatada värske kohaliku päritolu toiduainete tarbimist; nõuab toetusmeetmeid sellise koostöö edendamiseks;

76. nõuab selliste meetmete edendamist, mis võimaldaksid toorainet töödelda võimalikult lähedal nende päritolukohale, mis vähendab oluliselt CO_2 jalajälge ja tagab toiduainete parema jälgitavuse;

77. rõhutab, et kuigi uued jätkusuutlikud ärimudelid pakuvad VKEdele tohutult võimalusi, võivad mitmed strateegias kavandatud algatused põhjustada märkimisväärse bürokraatia tekkimist; väljendab heameelt komisjoni võetud kohustuse üle järgida parema õigusloome vahendeid, hinnata mõju VKEdele ning võtta meetmeid kestlike ja ringmajanduse ärimudelite edendamiseks eriti VKEde jaoks, kasutada InvestEU fondi, et hõlbustada VKEde juurdepääsu rahastamisele ning pakkuda kohandatud lahendusi, et aidata VKEdel arendada uusi oskusi ja ärimudeleid; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid vähendaksid toiduahelas väikeste ja keskmise suurusega osalejate halduskoormust registreerimisprotsesside lihtsustamise ning lubade, litsentside ja kinnituste andmise tõhusamaks muutmise abil ning tagades, et asjakohastel reguleerivatel asutustel oleks piisavalt töötajaid, et toiduainete väiketootjad saaksid oma tooted turule võimalikult kiiresti ja lihtsalt;

78. on seisukohal, et eraldatud eelarve ELi rohelise kokkuleppe ja õiglase ülemineku mehhanismi eesmärkide saavutamiseks on ebapiisav, et tegeleda eeldatava ümberkujundamise tagajärgedega sotsiaalselt kestlikul viisil; nõuab, et õiglase ülemineku mehhanism hõlmaks ka põllumajanduspiirkondi, mida see võib negatiivselt kahjustada, ning rõhutab vajadust tagada sotsiaalpartnerite nõuetekohane kaasamine strateegia tulevaste algatuste määratlemisse ja rakendamisse; tuletab meelde, et üleminek sellele süsteemile nõuab märkimisväärseid investeeringuid ja seda ei saa teostada ilma Euroopa põllumajandustootjate kaasosaluseta ja toeta;

79. nõuab tungivalt, et komisjon jõustaks täielikult direktiivi (EL) 2019/633, mis käsitleb ebaausaid kaubandustavasid, ning jälgiks tähelepanelikult direktiivi ülevõtmist siseriiklikku õigusesse; kutsub komisjoni üles suurendama jõupingutusi põllumajandustootjate positsiooni tugevdamiseks toiduainete tarneahelas ja esitama strateegiaga kooskõlas olevaid konkreetseid ettepanekuid;

80. kordab, et toidukaupade kvaliteedierinevused on vastuvõetamatud ja need tuleb täielikult kõrvaldada, et vältida ELi tarbijate diskrimineerimist ja eksitamist; on seetõttu seisukohal, et strateegia „Taldust taldrikule“ peab sisaldama sätteid, millega välditaks toidu kvaliteedi topeltstandardeid, ning kutsub sellega seoses komisjoni üles jälgima tähelepanelikult olukorda turul ja esitama vajaduse korral konkreetseid õigusakte; rõhutab ka tarbijaorganisatsioonide rolli selliste eksitavate tavade tuvastamisel;

81. tuletab seetõttu komisjonile meelde, et komisjon peaks järgima vastutustundliku ettevõtluse ja turunduse tavasid käsitlevat ELi tegevusjuhendit, luues selleks toidu- ja jaemüügisektorite järelevalveraamistiku ning rakendades õiguslikke meetmeid, kui selgub, et progress majandusliku, keskkonnaga seotud ja sotsiaalse kestlikkuse ning loomade heaolu kaalutluste lõimimisel ettevõtete strateegiasse on olnud ebapiisav, samal ajal edendades ja premeerides kestlikult käituvaid põllumajandustootjaid ning suurendades tervislike ja kestlike toiduvalikute kättesaadavust ja taskukohasust, samuti vähendades toidusüsteemi üldist ökoloogilist jalajälge ja ebatervisliku toitumise hinda ühiskonna jaoks;

82. rõhutab, et ELi tegevusjuhend toidu- ja jaemüügiettevõtetele peab keskenduma kohustustele, mis on olulised tervisliku ja kestliku toidukeskkonna kujundamiseks ning mis on konkreetsed, mõõdetavad ja ajaliselt piiritletud, mille abil on võimalik võidelda põllumajandusliku toidutööstuse tavade topeltstandardite vastu ning mis keskenduvad asjaomaste üksuste peamistele toimingutele;

83. rõhutab toiduainete jaemüügisektori konsolideerumise ja kontsentreerumisega tegelemise ja selle peatamise olulisust, et tagada õiglaste hindade maksmine põllumajandustootjatele ja inimväärsed töötingimused töötajatele; rõhutab, et tarneahela algusosas tegutsejad peavad võtma arvesse põllumajandustootmise kulusid ja et õiglaseid hindu tuleb kohaldada tarneahela kõigis lülides; tuletab meelde, kui oluline on muuta põllumajandustootjad turul vastupidavamaks, suurendades toiduahela väärtust, mis saavutatakse siis, kui julgustatakse neid osalema näiteks tootjaorganisatsioonides või ühistutes;

84. nõuab, et ELi põllumajandustoodete ja toiduainete müügiedenduspoliitikat, samuti ELi koolikava ja tervislike koolilõunate algatust täiustataks mittediskrimineerival viisil; on veendunud, et need täiustused peaksid tugevdama kvaliteetset Euroopa põllumajandustootmist ning aitama kaasa säästvale tootmisele ja tarbimisele kooskõlas kõnealuse strateegia, Euroopa rohelise kokkuleppe ja kestliku arengu eesmärkidega; on seisukohal, et need täiustused peaksid keskenduma hariduslikele sõnumitele, mis põhinevad kättesaadavatel teaduslikel andmetel, ELi kvaliteedimärgistele, nagu ELi mahemärgis ja geograafilised tähised, lühikestele, kohalikele ja piirkondlikele tarneahelatele, tervislikule toitumisele ja eluviisile, puu- ja köögiviljade suurema tarbimise edendamisele mitmekesise ja tasakaalustatud toitumise osana ning suhkru, soola ja rasvade väiksemale tarbimisele, eesmärgiga vähendada rasvumise määra;

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

85. rõhutab ka ELi edendamisprogrammi kontekstis keskkonnasäästlikumaks muutmise tähtsust nii siseruumides kui ka väljas, kuna see on loomulik lahendus nii kliimamuutuste kui ka õhusaaste mõjude vastu võitlemiseks, samuti tervisliku elukeskkonna ja inimeste heaolu saavutamiseks;

86. rõhutab vajadust suurendada Euroopa teabekampaaniaid mõõduka veinitarbimise kohta, jätkates samal ajal kvaliteetsete toodete edendamist; on seisukohal, et liigtarbimise vastasele tõhusale võitlusele aitavad kaasa vaid ulatuslikud teabe- ja koolituskampaaniad ning tuletab meelde, et mõõdukas veini tarbimine on osa Vahemeremaade toitumistavast;

87. tunnistab ELi kvaliteedisüsteemide ja geograafiliste tähiste rolli, nagu kaitstud päritolunimetus (KPN), kaitstud geograafiline tähis (KGT), piiritusjookide ja aromatiseeritud veinide geograafiline tähis (GI) ja garanteeritud traditsiooniline toode (GTT), mis on suurepärased näited ELi põllumajanduse kvaliteedistandardite kehtestamisest; väljendab heameelt ELi geograafiliste tähiste poliitika läbivaatamise üle, et võimaldada kaitstud geograafilistel tähistel või päritolunimetustel aidata veelgi rohkem kaasa Euroopa piirkondade majanduslikule, sotsiaalsele ja keskkonnaalasele kestlikkusele, tuues kasu tootjatele, tarbijatele ja ühiskonnale tervikuna kvaliteetsete toodete tootmise kaudu, mis loob tugeva seose piirkondadega; rõhutab vajadust parandada nende autentsuse tunnustamist tarbijate seas, kes ei suuda alati eristada Euroopa geograafilisi tähiseid teistest toodetest, millel tähis puudub; peab samuti vajalikuks vähendada väiketootjate halduskoormust, kes soovivad nende kvaliteedikavadega liituda, ja tugevdada rahvusvahelisel tasandil geograafilise tähise kaitset väärkasutuse või jäljendamise vastu; kordab nende olulist rolli ELi ja partnerriikide vahelises kaubanduses;

88. toonitab, et strateegias „Talust taldrikule“ tunnistatakse, et enamiku eurooplaste toitumisharjumused ei ole kooskõlas tervisliku toitumise alaste soovitustega, ning et kogu elanikkond peaks muutma tarbimisharjumusi, valides tervislikuma toidu, toitumise ja eluviisi, sealhulgas suurendama kestlikult ja piirkondlikult toodetud taimede ja taimse toidu, nagu värske puu- ja köögivilja, täisterasaaduste ja kaunviljade tarbimist, ning leidma lahenduse liha ja liigtöödeldud toodete ning suures koguses suhkrut, soola ja rasva sisaldavate toodete ületarbimisele, mis tooks kasu ka keskkonnale ja loomade heaolule ning tagaks vastupanuvõimelisema majanduse; rõhutab, et kogu ELis kohaldatavad teaduspõhised soovitused, sealhulgas selged eesmärgid kestliku, tervisliku ja tasakaalustatuma toitumise kohta, milles võetaks arvesse Euroopa toidu ja toitumise kultuurilist ja piirkondlikku mitmekesisust ning tarbijate vajadusi, aitaksid ja julgustaksid tarbijaid ning annaksid teavet liikmesriikidele, kes lisavad riiklikesse toitumisalastesse nõuannetesse kestlikkuse alast infot; kutsub komisjoni üles töötama välja selliseid soovitusi ja konkreetseid meetmeid, et tõhusalt edendada tervislikku, kestlikku ja tasakaalustatumat toitumist;

89. väljendab heameelt asjaolu üle, et strateegias tunnustatakse õigustatult toidukeskkonna rolli ja mõju tarbimismustrite kujundamisel, ning vajadust lihtsustada tarbijate jaoks tervisliku ja kestliku toitumise valikut; ergutab komisjoni ja liikmesriike rakendama süstemaatilisemat ja tõenditel põhinevat lähenemisviisi, et hõlbustada tervisliku, kestliku ja õiglase toidukeskkonna loomist, selle asemel et tugineda üksnes tegevusjuhendile; kordab, kui oluline on edendada tervislikku, tasakaalustatumat ja kestlikku toitumist, milleks tuleks täiustada toidu keskkonda, suurendada tarbijate teadlikkust tarbimisharjumuste mõjust – sealhulgas digikanalite kaudu – ja pakkuda teavet inimeste tervislikuma ning väiksema süsiniku jalajälje ja keskkonnamõjuga toitumise, näiteks lühikeste kohalike ja piirkondlike tarneahelate toodete kohta, millega peaksid kaasnema mitmesugused meetmed, mis aitaksid toidutootmist vaikimisi kestlikustada;

90. nõuab kõikehõlmavaid ja täiendavaid meetmeid, sealhulgas reguleerivaid meetmeid ja tarbijate teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, et vähendada koormust, mille on rahvatervise õlgadele pannud töödeldud toitude ning muude soola-, suhkru-, ja rasvarikaste toitude ülemäärane tarbimine; kutsub peamisi toiduainetootjaid ja jaemüüjaid üles kiiresti ja põhjalikult muutma selliste töödeldud toiduainete koostist, mis ei ole hõlmatud ELi kvaliteedikavadega, mille puhul on võimalik saavutada tervislikum koostis, ning peab tervitatavaks komisjoni kavatsust käivitada algatused sellise koostise muutmise stimuleerimiseks, sealhulgas kehtestades teatavates töödeldud toiduainetes maksimaalsed suhkru-, rasva- ja soolakogused, ning nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks tähelepanelikult koostise muutmise edenemist; rõhutab, et sellise koostise muutmise puhul tuleks püüda vähendada ka terviseriske, mida põhjustavad toiduparendusained, pestitsiidide jäägid ja kahjulikud kemikaalid; nõuab erilise tähelepanu pööramist laste toidule ja muudele eriotstarbelistele toitudele ning tõhusat ja kogu ELi hõlmavat lähenemisviisi, et tegeleda laste ja noorukite kokkupuutega rasva-, suhkru- ja soolarikka töödeldud toidu reklaamimise ja turustamisega ringhäälingu- ja digitaalmeedias;

91. on arvamusel, et taimse valgu tootmise ja alternatiivsete valguallikate (näiteks putukate ja vetikate) valdkonna edasine areng ja kestlik uuendamine ELis võimaldab tõhusalt tegeleda paljude keskkonna- ja kliimaprobleemidega, millega ELi põllumajandus silmitsi seisab, ning ära hoida metsade hävitamist, elurikkuse kadu ja ökosüsteemide kahjustamist väljaspool ELi asuvates riikides ning vähendada Euroopa praegust sõltuvust taimse valgu impordist; kutsub komisjoni üles tuginema oma aruandele taimsete valkude arengu kohta Euroopa Liidus (COM(2018)0757) ning esitama ELi valgule ülemineku strateegia, mis hõlmab nõudlust ja pakkumist, et toetada ja edendada valgurikaste kultuuride säästvat tootmist, k.a kohalikud sööda- ja toiduvarud, mis suurendaks ELi sõltumatust ning vähendaks ülemaailmset keskkonna- ja kliimamõju; rõhutab, kui oluline on vähendada sõltuvust valgurikaste taimede impordist ülemeremaadest;

92. tuletab meelde oma üleskutset laiendada ELi üldist riskihinnangut kogu seadusandluses, et vältida tarbijate kokkupuudet toidus sisalduvate ohtlike ainetega;

93. tuletab meelde, et toitainelised koostised, mille kasutuselevõtt on oluliselt hilinenud, on endiselt asjakohased ja vajalikud toitumis- ja tervisealaseid väiteid käsitleva määruse (EÜ) nr 1924/2006 ([72]) eesmärkide saavutamiseks; kiidab heaks teadaande toitainelise koostise kehtestamist käsitleva seadusandliku ettepaneku kohta; juhib tähelepanu sellele, et paljude toidukaupade puhul, sealhulgas mõned lastele turustatavad, kasutatakse jätkuvalt tervise- ja toitumisalaseid väiteid, hoolimata sellest, et need sisaldavad olulisel määral probleemseid toitaineid; rõhutab, et tuleb välja töötada kindel toitaineline koostis, et keelata toitumis- ja tervisealaste väidete kasutamine rasva-, suhkru- ja/või soolarikaste toitude puhul; nõuab, et pööratakse erilist tähelepanu beebitoidule ja muudele eriotstarbelistele toitudele;

94. tunnistab, et rahvusvahelised rahvaterviseasutused, näiteks Maailma Terviseorganisatsioon, on määranud pakendi esiküljel oleva toitumisalase teabe märgistuse põhivahendiks, mis aitab tarbijatel teha teadlikumaid, tasakaalustatumaid ja tervislikumaid toiduvalikuid; rõhutab, et pakendi esiküljel esitatava toitumisalase teabe märgistussüsteem, mis on toitumissuunistega kooskõlas ja neid täiendab, peaks aitama tarbijatel teha tervislikumaid toiduvalikuid, andes neile tarbitava toidu kohta arusaadavat teavet; kutsub komisjoni üles tagama, et ELi kohustuslik ja ühtlustatud pakendi esiküljel esitatav toitumisalase teabe märgistus töötatakse välja kindlate, sõltumatute teaduslike tõendite ja tarbijate tõendatud arusaamise alusel, millele on avatud juurdepääs kõigil turuosalistel, sealhulgas väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel, võttes arvesse toidukäitlejate ja liitude lisakoormust; rõhutab lisaks, et toodete võrdlemise hõlbustamiseks peaks see sisaldama tõlgendavat elementi, et anda läbipaistvat, võrreldavat ja ühtlustatud tooteteavet, ning põhinema ühtsetel võrdluskogustel; kutsub komisjoni üles võtma nõuetekohaselt arvesse ühe koostisosaga toodete ja Euroopa kvaliteedikavade alla kuuluvate toodete (kaitstud päritolunimetus, kaitstud geograafiline tähis, geograafiline tähis jne) eriomadusi, eelkõige nende koostise muutumatust, rõhutades samas, et võimalike eranditega seotud kaalutlused peaksid põhinema teaduslikel põhjendustel; nõuab digitaalse süsteemi (EU4healthyfood) loomist põllumajandustoodete vabatahtliku täiendava teabe edastamiseks, ning soovitab, et seda teavet peaks saama esitada digitaalselt QR-koodi kaudu ja tarbija peaks selle hõlpsasti kätte saama;

95. märgib, et tervislikud tooted, sealhulgas toit, võivad sisaldada looduslikke või sünteetilisi koostisosi, millel on erinev mõju keskkonnale ja tarbijate tervisele; nõuab tervislike toodete kohustuslike märgistamissüsteemide kasutuselevõttu, näidates ära, kas koostisosa on keemilise sünteesi teel saadud sünteetilist päritolu, eriti juhul, kui on olemas looduslikud samaväärsed elemendid;

96. kutsub komisjoni üles hindama muudatusi tarbijate käitumises, näiteks toiduainete internetipõhine ostmine;

97. peab tervitatavaks komisjoni algatust, mille eesmärk on parandada päritolumärgistust ja kavatsust laiendada seda laiemale tootevalikule; kordab oma kohustusliku päritolumärgistuse nõudmist; rõhutab, et see peaks olema kõikehõlmav ja ühtlustatud ja katma kõiki toiduaineid ning hõlmama toitlustusasutusi, restorane ja jaekaubandust ning olema täielikult kontrollitav ja jälgitav ega tohiks kahjustada siseturu nõuetekohast toimimist; rõhutab, et toidualase teabe määrus ([73]) tuleb läbi vaadata, keskendudes piimale ja lihale kui koostisosadele; kutsub komisjoni üles parandama praegust tava, mille kohaselt võib tooteid, mille põhikoostisosad ei ole hangitud kohalikult või piirkondlikult, sellisena turustada, kui nende

([72]) ELT L 404, 30.12.2006, lk 9.

([73]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18).

mittekohalike põhikoostisosade päritolu on märgitud väikeses kirjas, ning muutma põhikoostisosade päritolu tarbijale nähtavamaks; kutsub komisjoni üles tegema ettepanekuid mee märgistamise normide seadusandlike muudatuste kohta, mis tooksid kaasa tarbijate parema teavitamise, ning toetama ELi mesindussektorit impordikontrollide tugevdamisega, et vältida võltsitud mee importi, rõhutades samas, et toidupettuse vastu võitlemiseks tuleb tõhusalt jõustada päritoluriigi märgistust;

98. väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle töötada välja kestliku toidu märgistamise raamistik ning kutsub komisjoni üles määrama kindlaks metoodika ja täpsustama, millised kestlikkuse mõõtmed oleksid hõlmatud, tagades samal ajal, et uus süsteem ei satuks vastuollu olemasolevate keskkonnaalaste raamistikega, näiteks ELi ökomärgise või mahepõllumajandusliku logoga; rõhutab, et praegu kasutatakse paljusid põhjendamata ja isegi eksitavaid keskkonnaalaseid väiteid ja reklaamimeetodeid, ning kutsub komisjoni üles võtma kasutusele reguleeriva raamistiku, millega kehtestatakse kõigi kestlikkuse väidete ja märgiste jaoks selge, kiire ja tõhus eelheakskiitmise menetlus; rõhutab, et selline raamistik kaitseks tarbijaid alusetute keskkonnasäästlike väidete eest, tagades samas, et ettevõtteid, kes tõepoolest püüdlevad keskkonnasõbralikuma tegevuse poole, premeeritakse nende jõupingutuste eest vääriliselt; rõhutab, et iga toidutoodetel lubatud märgistust peavad kontrollima avaliku sektori kontrolliasutused;

99. toonitab vajadust kehtestada loomsete saaduste märgistamine, mis peaks põhinema tootmismeetodi ja loomade heaolu näitajate kindlakstegemisel ning sisaldama looma sünni-, kasvatamis- ja tapmiskohta, ning rõhutab, et neid nõudeid tuleks laiendada töödeldud toodetele, et suurendada läbipaistvust, aidata tarbijatel teha paremat valikut ja aidata kaasa loomade heaolule; rõhutab, et taimset päritolu valkude tootmist ja vastuvõttu turul tuleks rohkem toetada, ning nõuab lisaks, et viivitamata viidaks ellu taimetoidu ja vegantoidu märgistamise nõuete kauaoodatud ühtlustamine;

100. kinnitab veel kord oma veendumust, et poliitikameetmed toidusüsteemi kestlikkuse suurendamiseks ei tohiks toetuda üksnes kestlike toodete ostmise eest vastutuse veeretamisele tarbijatele, kuna see ei ole tõhus, samas kui tarbijate valik on oluline tegur säästvalt toodetud ja tervislikuma toitumise vastuvõtuks; rõhutab sellega seoses hea toitumisalase ja keskkonnaalase hariduse ning hõlpsasti arusaadava asjakohase teabe kättesaadavuse olulisust; rõhutab, et kestlikkuse märgistamine peaks põhinema teaduslikel ühtlustatud kestlikkuse kriteeriumidel, hõlmama võimaluse korral riiklike kontrolliasutuste inspektsioone ja vajaduse korral uusi seadusandlikke meetmeid; täheldab aga, et kolmandate osaliste sertifikaatidest ja märgistest üksi ei piisa, kuid need võivad olla lisavahendid, et tagada üleminek kestlikule tootmisele ja tarbimisele; tunnistab, et läbipaistvuse suurendamine selliste meetodite abil nagu märgistamine on oluline element, mis võib aidata tarbijatel teha kestlikumaid ostuotsuseid, mis on oluline üleminekuks kestlikumale, piirkondlikumale ja tervislikumale toidusüsteemile;

101. rõhutab, et toiduainete hinnad peavad tarbijatele õige sõnumi saatma; on arvamusel, et tõepärased toiduhinnad, mis kajastavad põllumajandusettevõtja, aga ka keskkonna ja ühiskonna tegelikke tootmiskulusid, on kõige tõhusam viis saavutada kestlik ja õiglane toidusüsteem pikas perspektiivis; peab seetõttu tervitatavaks strateegia eesmärki suunata toiduainetööstust selliste tavade poole, mis muudavad tervisliku ja kestliku valiku tarbijate jaoks lihtsaks, juurdepääsetavaks ja taskukohaseks; toetab liikmesriikidele suurema paindlikkuse andmist erineva tervise- ja keskkonnamõjuga toiduainete käibemaksumäärade diferentseerimiseks ning neile võimaluse andmist valida tervislike ja kestlike toiduainete, nagu puu- ja köögiviljade käibemaksu nullmäär, mida mõnes liikmesriigis juba rakendatakse, kuid mis ei ole praegu kõigile võimalik ([74]), ning kõrgema käibemaksumäära kehtestamist ebatervislikule toidule ja toidule, millel on suur ökoloogiline jalajälg; tuletab meelde, et kodumajapidamiste kulutused toiduainetele on ELi liikmesriikides väga erinevad ning kõigi liikmesriikide tarbijatele tuleks tagada taskukohasus, tagades samal ajal esmatootjatele õiglase sissetuleku oma säästvate ja tervislike toodete eest ning suurendades läbipaistvust ja tarbijate teadlikkust toiduainete tarneahela iga etapiga seotud kuludest ja kasumist; kutsub komisjoni üles käivitama uuringut, et mõõta majanduslikus mõttes ELi turul enim tarbitavate toiduainete tootmise ja tarbimisega seotud keskkonna- ja ühiskondlikke – sealhulgas tervisega seotud – kulusid;

([74]) Laste rasvumist käsitleva ELi tegevuskava vahehindamise toetamine. Laste rasvumist käsitlev uuring. EPHORT konsortsium: Jolanda Boer, Jeanine Driesenaar, Anneke Blokstra, Francy Vennemann, Nikolai Pushkarev, Johan Hansen.

102. nõuab riigihankeid käsitlevate õigusaktide läbivaatamist, et kehtestada kohustuslikud miinimumkriteeriumid lasteaedadele ja koolidele, teistele avalik-õiguslikele asutustele ja avalikke teenuseid osutavatele eraettevõtjatele, või neid tugevdada, et ergutada kestlikku toiduainete, sealhulgas traditsiooniliste ja tüüpiliste geograafilise tähisega toiduainete tootmist; kohalike ja võimaluse korral hooajatoodete tarbimist; lühikesi tarneahelaid, sealhulgas otsemüüki; rangemaid loomade heaolustandardeid; ning toidujäätmete ja pakendite vähendamist kooskõlas ringmajanduse põhimõtetega; nõuab tervislikuma ja tasakaalustatuma toitumise ja toitumisharjumuste edendamist, luues toidukeskkonna, mis muudab tervislikud, informeeritud ja kestlikud valikud tarbijate jaoks lihtsaimaks; kutsub komisjoni üles arendama edasi säästvate toiduhangete järelevalve- ja aruandlusvahendeid;

103. väljendab heameelt komisjoni võetud kohustuse üle vaadata läbi toiduga kokkupuutuvaid materjale käsitlevad ELi õigusaktid, pidades samas kahetsusväärseks asjaolu, et siiani puuduvad ühtlustatud meetmed, ning teeb ettepaneku, et komisjon tooks ettepaneku avaldamise kuupäeva ettepoole; rõhutab, et kõiki toiduga kokkupuutuvaid materjale, sealhulgas neid materjale ja saasteaineid, mida ELi tasandil veel ei hõlmata, on vaja põhjalikult ja ühtselt reguleerida, ning rõhutab, et see peaks põhinema ettevaatusprintsiibil, põhimõttel „puuduvad andmed, puudub turg“ ning Euroopa Kemikaaliameti (ECHA) ja EFSA uusimatel teaduslikel andmetel ja teadustööl toetuvatel põhjalikel ohutushinnangutel, ning rõhutab, et tõhus jõustamine ja tarbijate parem teavitamine on otsustava tähtsusega; kordab oma üleskutset vaadata läbi kõik toiduga kokkupuutuvaid materjale käsitlevad õigusnormid kooskõlas määrusega kemikaalide registreerimise, hindamise, autoriseerimise ja piiramise kohta (kemikaalimäärus REACH), ning klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist puudutavate õigusnormidega, ning viivitamata lisada konkreetsed sätted endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalide ja teiste toidus leiduvate ohtlike kemikaalide asendamiseks kõigis toiduga kokkupuutuvates materjalides, tagades samal ajal, et see ei mõjutaks pakendamise rolli toiduohutuse või kvaliteedi säilitamisel; peab tervitatavaks komisjoni kavatsust kehtestada normid plastmaterjalide (v.a PET) ohutuks ringlussevõtuks toiduga kokkupuutuvatesse materjalidesse; rõhutab samal ajal, et esmase ja ringlussevõetud materjali suhtes tuleks kohaldada võrdseid ohutusnõudeid ning tarneahelate vastutustundlikel osalistel ja lõpptarbijatel peab olema lihtne juurdepääs teabele toiduga kokkupuutuvates materjalides sisalduvate kemikaalide identiteedi ja ohutuse kohta;

104. rõhutab, et toidu raiskamisel ja kaol on ulatuslikud tagajärjed keskkonnale, see kiirendab kliimamuutust ning see on piiratud ressursside – nagu maa, energia ja vesi – raiskamine ja see tähendab põllumajandusettevõtjatele tulu saamatajäämist; kordab üleskutset liikmesriikidele, et nad võtaksid vajalikke meetmeid, et saavutada liidu eesmärk vähendada 2025. aastaks toidujäätmeid 30 % ning 2030. aastaks 50 % (võrreldes 2014. aasta tasemega); rõhutab, et selle saavutamiseks on vaja siduvaid eesmärke tarneahela igas etapis, sealhulgas esmatootmises, jaemüügieelses etapis ja jaemüügis; kutsub kõiki liikmesriike üles looma ja rakendama toidujäätmete tekke vältimise programme, mis integreerivad täielikult ringmajanduse põhimõtted ja hõlmavad lühikeste toiduainete tarneahelate edendamist, mis vähendab toidujäätmete tekke ohtu; rõhutab, et ÜPP eesmärgid hõlmavad toidu raiskamise vältimist, ning rõhutab, et tuleks julgustada võtma meetmeid, et piirata toidujäätmete teket esmatootmise tasandil ja tarneahela varastes etappides, sealhulgas põllult koristamata toidu puhul; rõhutab, kui oluline on tagada loomade tervis, muu hulgas toidukao ja toidujäätmete tekkekohas vältimise vahendina, ning toonitab, et taimsete toidujäätmete taaskasutamine loomasöödaks on elujõuline lahendus olukorras, kus toidu raiskamist ei ole võimalik vältida; rõhutab, kui oluline on suurendada üldsuse teadlikkust ja anda suuniseid selle kohta, kuidas vältida toidu raiskamist, et edendada pikaajalisi muutusi tarbijate käitumises; kutsub komisjoni üles tegema kindlaks kõik võimalikud tõkked, mis takistavad jäätmete kiiremat vähendamist, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama piisava rahastamise teadusuuringutele, innovatsioonile, sidusrühmade kaasamisele ning teabe- ja hariduskampaaniatele riiklike toidujäätmete fondide loomise kaudu, et raiskamine kaotada;

105. rõhutab, et kooskõlas jäätmehierarhiaga tuleks keskenduda toidujäätmete tekke vältimisele; väljendab heameelt ettepaneku üle kuupäevade märkimist puudutavate praeguste ELi õigusnormide selgitavaks läbivaatamiseks, et ennetada ja vähendada toidu raiskamist ja toidukadu; rõhutab, et igasugused muudatused kuupäevade märkimise normides peaksid olema teaduspõhised ning täiustama kuupäevade märkimise kasutamist, väljendusviisi ja esitamist kõigi toiduainete tarneahela osaliste, sealhulgas külalismajanduse sektori poolt ning nende mõistmist tarbijate poolt, eriti märgistust „kõlblik kuni“ ja „parim enne“, samal ajal toiduohutust ja kvaliteeti kahjustamata; rõhutab, et ühtlustatud kuupäevamärgistus aitaks võidelda toidu raiskamise vastu; nõuab kaasnevat toidukaupade jaotusreeglite põhjalikku muutmist, mille eesmärk on tuvastada ja kõrvaldada jäätmete vähendamise võimalikud tõkked, edendada tõhusust ning hoogustada konkurentsi ja innovatsiooni;

106. rõhutab, kui oluline on võidelda toidusektoris toidupettuse ja võltsimise vastu, mis eksitab tarbijaid ja moonutab konkurentsi siseturul; rõhutab vajadust tegeleda kiiresti toidupettuse keeruka küsimusega, mis hõlmab eelkõige valemärgistamist, koostisainete asendamist, lahjendamist, lisamist, eemaldamist või asendamist odavamate või nõuetele

mittevastavate asendustega, heakskiitmata keemilisi töötlemisviise või protsesse ja võltsitud dokumente, pöörates erilist tähelepanu geograafiliste tähiste võltsimisele ja ebaseaduslikule kaubandusele; rõhutab, kui oluline on tahtliku toidupettuse korral kehtestada tõhusaid karistusi, mis vastavad kuriteole, ja kutsub liikmesriike üles seda põhimõtet oma ametlikes õigusaktides kooskõlas ametlike kontrollide määrusega ([75]) asjakohaselt kajastama; kutsub komisjoni üles töötama toidupettuste vastu võitlemise Euroopa asutuse kallal, et tõhustada erinevate asjaomaste riiklike asutuste vahelist kooskõlastamist ning tagada ELi toidustandardite jõustamine nii ELi ühtsel turul kui ka meie impordi valdkonnas;

107. nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks ja jõustaks piisavate vahendite pidevat eraldamist ametlikeks toidukontrollideks, et tagada piisava arvu kontrollide tegemine toidu- ja söödaalaste nõuete täitmise kontrollimiseks, ning nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid tugevdaksid tollikontrolli, et tagada vastavus ELi tootmisstandarditele (muu hulgas toiduohutuse, antimikroobikumiresistentsuse, loomade heaolu ja taimekaitsevahendite valdkonnas) ning et vältida taime- ja loomakahjurite sisenemist ELi; kutsub liikmesriike üles jõustama rangelt ja järjepidevalt üldiste toidualaste õigusnormide määruses ([76]) sätestatud toodete jälgitavust käsitlevaid norme kogu toiduahela ulatuses; rõhutab, et selliste intsidentide korral, millega kaasnevad ohud rahvatervisele ja ohutusele, peaksid ametiasutused kooskõlas üldiste toidualaste õigusnormide määrusega avalikkust asjaomaste toiduainete võimalikest riskidest täielikult, nõuetekohaselt ja viivitamata teavitama;

Ülemineku võimaldamine

108. rõhutab, kui oluline on ELi rahastus teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks, eriti VKEdele ja väikepõllumajandustootjatele, kuna nemad on peamised ajurid, mis kiirendavad üleminekut kestlikumale, tootlikumale, mitmekesisemale, kohalikumale, tervislikumale ja kaasavamale Euroopa toidusüsteemile; julgustab põllumajandus- ja toiduainesektorit selles osas aktiivselt kasutama programmis „Euroopa horisont“ selle sektori jaoks eraldatud vahendeid; toonitab samuti vajadust hõlbustada investeeringuid, mida on vaja kestlike tavade ning ringmajanduse ja biomajanduse edendamiseks;

109. juhib tähelepanu sellele, et uute arukate põllumajanduslike tehnoloogiate ja tehnikate, sealhulgas digitaliseerimise ja kaitstud taimekasvatussüsteemide kasutuselevõtt võib olla tõhususe, ressursside kasutamise, keskkonnasäästlikkuse ja põllumajandustootmise positiivse majandusliku kasu parandamiseks kasulik; tunnistab, et innovatsioon peab jääma kokkusobivaks traditsiooniliste tavade ja teadmiste taastamise ja propageerimisega, eriti selliste, mis on kohandatud iga piirkonna agroklimaatilistele tingimustele;

110. rõhutab, kui oluline on rakendada erinevaid integreeritud kahjuritõrje tavasid ja pakkuda põllumajandusettevõtetele sõltumatuid nõustamisteenuseid, et tagada teadmiste laiem ja kaasavam siire põllumajandussektorisse; usub, et sellele aitaks kaasa kestlike tavade kogumise ja levitamise süsteemi loomine ning tuginemine liikmesriikides põllumajandustootjate jaoks olemasolevatele spetsiaalsetele koolitussüsteemidele, ilma et see tekitaks liikmesriikide põllumajandustootjatele täiendavat halduskoormust; kutsub liikmesriike üles eraldama piisava osa oma eraldistest põllumajandusettevõtete nõuandeteenuste jaoks sellistele teenustele ja tehnilisele abile, mis on seotud kestlike tavadega, mis aitavad kaasa strateegia eesmärkide saavutamisele; usub, et võttes arvesse nende omandatud teadmisi ja oskusteavet, etendaks väikeste esmatootjate panus olulist rolli ka tegelike tulemuste saavutamisel üksikute põllumajandusettevõtete tasandil;

111. rõhutab kõrgkoolide tähtsust teadusuuringute ja innovatsiooni edendamisel ning säästvuse parimate tavade alal nõu andmisel; tunnistab ülikoolide rolli eritunnustega piirkondade, sealhulgas äärepoolseimate piirkondade põllumajanduslike toidusektorite arengus ja üleminekus; väljendab heameelt strateegias väljendatud kavatsuse üle toetada põllumajandusliku toidutööstuse ning väikejaemüügi ja toitlustusteenuste VKEsid, et võimaldada neil arendada uusi oskusi, pidades samal ajal silmas, et sellega ei kaasneks suuremat bürokraatiat; rõhutab tootjaorganisatsioonide ja ühistute kaudu teostatavate kollektiivsete lähenemisviiside strateegilist tähtsust, et viia põllumajandustootjad oma eesmärkide saavutamisel kokku;

([75]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1).

([76]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuar 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

112. toonitab mitut võimalikku koostoimet Euroopa põllumajanduse ja kosmosepoliitika vahel, et mõista täielikult muldade ja toidu kvaliteeti ning vastata keskkonna, kliimamuutuste ja demograafiliste muutustega seotud väljakutsetele; innustab kõiki liikmesriike osalema teadus- ja uurimisprogrammides ning kutsub komisjoni üles võtma meetmeid, et tagada võrdsemad edusammud kõigis liikmesriikides;

113. tuletab meelde vajadust edendada tõhusaid põllumajanduse teadmus- ja innovatsioonisüsteeme (AKIS), mis võimaldavad põllumajandussektoril muutuda kestlikumaks, kiirendades innovatsiooni ja soodustades tihedat koostööd kõigi huvitatud sidusrühmade vahel, nagu põllumajandustootjad, teadlased, nõustajad, eksperdid ja valitsusvälised organisatsioonid, pakkudes kvaliteetset ja kaasavat koolitust ja elukestvat õpet ning kiirendades teadmussiiret, sealhulgas selliste integreeritud põllumajandusmeetodite rakendamise kohta nagu integreeritud taimekaitse iga põllukultuuri puhul;

114. kutsub liikmesriike üles kasutama oma ÜPP riiklike strateegiakavade koostamisel ja rakendamisel täielikult ära AKISe pakutavaid võimalusi; tuletab lisaks meelde vajadust luua põllumajandusettevõtte kestlikkuse andmevõrk, et seada võrdlusalused põllumajandusettevõtete tulemuslikkuse hindamiseks ja dokumenteerida kestlike põllumajandustavade juurdumist ning võimaldada täpset ja kohandatud lähenemist põllumajandusettevõtete tasandil, sealhulgas kogutud andmete töötlemise abil ning kindlustades põllumajandustootjatele ja huvitatud sidusrühmadele lihtsa juurdepääsu asjakohasele teabele, eriti parimate tavade kohta; juhib tähelepanu sellele, et põllumajandust ja põllumajandusmaad käsitlevad andmed on avalikku huvi pakkuvad, kuid põllumajandustootjate juurdepääs oma põllumajandusettevõtte andmetele ja kontroll nende üle peab olema kaitstud;

115. toonitab, kui oluline on ulatuslik juurdepääs kiiretele lairibaühendustele, et hõlbustada digitaalsete põllumajandustehnoloogiate kasutuselevõttu põllumajandusettevõtte tasandil, ning rõhutab, kui oluline on toetada põllumajandustootjaid selliste uuenduslike lahenduste tõhusal kasutamisel, kaitstes samal ajal nende majanduslikku elujõulisust; tunnistab põllumajandustootjate organisatsioone kasulike partneritena teabe- ja innovatsioonivahendusteenuste arendamisel; rõhutab programmi „Euroopa horisont“ tähtsust teadusuuringute ja innovatsiooni eesmärkide saavutamisel mulla ja toidu kvaliteedi valdkonnas, mis võib meelitada järgmise põlvkonna põllumajandussektorisse;

116. rõhutab põllumajandusettevõtete sõltumatute nõustamissüsteemide olulist rolli innovatsiooni ja teadmiste levitamisel, kogemuste vahetamise ergutamisel ja praktiliste esitluste edendamisel, ning kutsub liikmesriike üles pakkuma põllumajandustootjatele põhjalikumat nõu kestlikumate tootmissüsteemide kasutuselevõtmise kohta; ergutab komisjoni ja liikmesriike aktiivselt toetama alt üles suunatud algatusi, mis toovad põllumajandustootjaid ja kodanikke üksteisele lähemale, töötades kohalikul tasandil ja kaasates kohalikke teadmisi, et konkreetse kohapealse olukorraga paremini kohaneda; rõhutab noorte põllumajandustootjate ja ettevõtjate koolituse edendamise tähtsust kestlikus põllumajanduses ja toidusüsteemides;

117. nõuab, et lisaks põllumajandusettevõtete nõustamissüsteemidele loodaks ja edendataks mitut sidusrühma hõlmavaid platvorme, mis suurendavad koostööd ja mobiliseerivad teadmiste ja tehnoloogia jagamist kogu põllumajandus- ja toidutarneahelas, et aidata kaasa innovatsiooni suurendamisele ja edendada põllumajandustootmise süsteeme; samuti rõhutab selle võimaluse laiendamise olulisust kõigile tarneahelas osalejatele ja seda täiendavat halduskoormust kehtestamata;

118. toonitab noorte põllumajandustootjate olulist rolli üleminekul säästvale põllumajandusele ja strateegia eesmärkide saavutamisel; rõhutab, et meie toidusüsteemi ökoloogiline üleminek on võimalus aidata elujõulisi maapiirkondi; rõhutab, et ÜPP peaks pakkuma noortele ja uutele põllumajandustootjatele paremat sissetulekutoetust, põlvkondade vahetust, koolitust, noorte tööhõivet, ettevõtlust ja digiüleminekut, eelkõige äärealadel ja väga hõredalt asustatud piirkondades, et luua ruum, mis võimaldab kaasata ja säilitada noori põllumajanduses, kuna nad on tõenäoliselt uute ja säästvamate põllumajandusmeetodite esimesed kasutuselevõtjad;

119. toonitab, et noortel põllumajandustootjatel ja potentsiaalsetel uutel sisenejatel on raskusi maa ostmise või rentimisega, ning rõhutab vajadust lihtsustada noorte põllumajandustootjate sektorisse sisenemist; rõhutab vajadust tagada, et see strateegia ei avalda negatiivset mõju maa kättesaadavusele ja hinnale, mis tooks kaasa suurema spekuleerimise ning takistaks veelgi noorte juurdepääsu maale;

120. märgib, et põllumajandusmaa koondumine ja maa hõivamine ELis, mida mõnel juhul õhutatakse kohaliku, piirkondliku, riikliku ja ELi tasandi poliitikaga, võib tekitada raskusi noortele põllumajandustootjatele ja uutele sisenejatele, kes otsivad maad põllumajandusettevõtte rajamiseks; kutsub komisjoni ja liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke haldusasutusi üles sellised tavad lõpetama, et toetada noori põllumajandustootjaid ja hõlbustada nende põllumajandustootmise alustamist;

121. on lisaks seisukohal, et see strateegia annab võimaluse parandada maapiirkondade naiste väljavaateid ja rõhutada nende olulist rolli, pakkudes naisettevõtjatele soodsat keskkonda, sealhulgas õiguslikke ja poliitilisi kaalutlusi, mis võimaldavad paremat juurdepääsu teabele, teadmistele ja oskustele ning hõlbustavad juurdepääsu rahalistele vahenditele, mis toob kaasa rohkemate töökohtade loomise maapiirkondades;

Ülemaailmse ülemineku edendamine

122. rõhutab Euroopa toidusüsteemide ülemaailmset vastutust ja olulist rolli ülemaailmsete standardite seadmises toiduturvalisuse, keskkonnakaitse, sotsiaalkaitse ja loomade heaolu tagamise vallas; kinnitab veel kord oma pühendumust arengupoliitika sidususe põhimõtete täielikule rakendamisele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et kõik ELi imporditud toidu- ja söödatooted vastaksid täiel määral asjakohastele ELi õigusaktidele ja liidu kõrgetele standarditele, ning et arenguriikide esmatootjaid toetataks arenguabi vahenditega, et nende toodetel oleks võimalik neile standarditele vastata; väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle võtta arvesse taotletavate impordile kehtestatavate piirnormide keskkonnamõjusid; on arvamusel, et käsitleda tuleks imporditud söödast ja toidust tulenevat integreeritud maakasutusest ja maakasutuse muutusest tulenevat heidet;

123. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles säilitama tervikliku lähenemisviisi, kuna teatavate strateegia „Talust taldrikule“ eesmärkide rakendamine ELis ei tohi viia põllumajandustootmise osalise ümberpaigutamiseni piirkondadesse, kus on madalamad standardid kui ELis;

124. tuletab meelde, et juurdepääs ELi turule ja selle 450 miljonile tarbijale annab meie kaubanduspartneritele tugeva stiimuli parandada oma kestlikkust ning tootmis- ja tööstandardeid; on veendunud, et rohelise kokkuleppe edu on tihedalt seotud meie kaubanduspoliitikaga;

125. väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon kohustus edendama nende pestitsiidide järkjärgulist kaotamist kogu maailmas, mida ELis enam heaks ei kiidetud, ja kohustus tagama, et ELis vastavalt asjakohastele õigusaktidele kasutamiseks keelatud ohtlikke pestitsiide ei eksporditaks liidust välja, ning nõuab tungivalt, et komisjon esitaks sellesisulised ettepanekud võimalikult kiiresti; on arvamusel, et EL peaks toetama arengumaid, et aidata neil vähendada pestitsiidide ettevaatamatut kasutamist ning edendada muid taimede ja kalavarude kaitsmise meetodeid; rõhutab, et strateegia ei tohi soodustada selliste toodete importi väljastpoolt ELi, millel on keskkonnale ja kliimale suurem mõju; märgib sellega seoses, et muudest kui ELi riikidest pärinevate põllumajanduslike toiduainete suhtes tuleb seega kohaldada samu nõudeid, sealhulgas täisleppimatuse poliitika piirkriteeriumidele vastavate ainete jääkide puhul;

126. juhib tähelepanu vajadusele tagada elanike arvu kiire kasvu, kliimamuutuste, loodusvarade nappuse ja muutuvate tarbimisharjumuste tingimustes 2050. aastaks ohutu ja taskukohane toit ligikaudu kümne miljardi suurusele maailma elanikkonnale; kutsub komisjoni üles tugevdama strateegia ülemaailmset mõõdet, et tagada õigus piisavale toidule ning rakendada ÜRO talunike ja muude maapiirkondades töötavate inimeste õiguste deklaratsiooni, ning toonitab, et õiglasi, kestlikke ja vastupidavaid toidusüsteeme käsitlevas ELi poliitikas tuleks käsitleda sõnaselgelt soolist ebavõrdsust; nõuab tungivalt, et komisjon pakuks arenguriikidele toetust nende noorte tööstuste kaitsmiseks, toiduga kindlustatuse edendamiseks, kliimamuutuste leevendamiseks põllumajandusvaldkonnas ning ELi ja rahvusvahelistele kestlikkusnormidele vastamiseks põllumajandustoodete eksportimise eesmärgil;

127. rõhutab, et EL peaks toetama eestvedajana inimõigusi ja õigust toidule kui toidusüsteemide keskset põhimõtet ja prioriteeti ning kui põhivahendit, mille abil kujundada toidusüsteemid ümber ning tagada kõige tõrjutumate inimeste õigused täisväärtusliku toidu kättesaadavusele, ning rakendama ÜRO talunike ja muude maapiirkondades töötavate inimeste õiguste deklaratsiooni;

128. rõhutab, et kui loomsete saaduste standardeid mitte-ELi riikides ei viida vastavusse ELi omadega, tuleks nende saaduste import nendesse riikidesse keelata;

129. märgib murega, et mitmed tervise ja toiduohutuse peadirektoraadi poolt läbi viidud auditid ja üksikasjalikud valitsusväliste organisatsioonide uurimised kinnitavad, et Argentiinast Euroopa Liidu turule suunatud elushobuste täielik jälgitavus ei ole tagatud, mis hõlmab toiduohutusriske, ja et loomade heaolu on ohus; kutsub komisjoni üles peatama hobuseliha import riikidest, kus ei täideta jälgitavuse ja loomade heaoluga seotud ELi nõudeid;

130. tuletab meelde, et loomkatsetel, mis pole hädavajalikud, ei tohiks olla toidutarneahelas kohta, kuna direktiivis 2010/63/EL on ette nähtud loomade asendamine ja nende protseduurides kasutamise vähendamine; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles lõpetama tiinete märade verest eraldatud tiine mära seerumi gonadotropiini (PMSG) import ja liidusisene tootmine, sest see on saadud süstemaatiliselt tiinestatud hobustelt, kellelt võetakse seejärel pidevalt verd, mis tõstatab tervise- ja heaoluküsimusi;

131. kutsub komisjoni üles esitama kiiresti ettepaneku ELi õigusraamistiku kohta, mis põhineb ühtsel turul tegutsevate ELi ja välismaiste äriühingute kohustuslikul horisontaalsel hoolsuskohustusel kogu tarneahela ulatuses, millega tagatakse kestlikud tarneahelad ja investeeringud, millel ei ole kahjulikku keskkonnamõju, sealhulgas raadamine, metsade seisundi halvenemine, ökosüsteemi muutmine ja seisundi halvenemine ning kahjulik mõju inimõigustele ja valitsemistavale, et edendada head valitsemistava ning suurendada jälgitavust ja vastutust ülemaailmsetes tarneahelates;

132. märgib, et ELi siseturg on maailma suurim põllumajanduslike toiduainete importija ja eksportija; on veendunud, et EL peaks kasutama oma olulise globaalse osaleja seisundit, et kehtestada võrdlusalus ja suunata rahvusvahelisi standardeid kestlike toidusüsteemide alal, tuginedes inim- ja tööõiguste austamisele, ausale konkurentsile, ettevaatuspõhimõttele, keskkonnakaitsele ja loomade heaolule kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) normidega; on seisukohal, et standardite kaitse nendes valdkondades peaks olema kaubanduslepingute kõikide peatükkide lahutamatu osa ning mitmepoolne ja regulatiivne koostöö võib aidata ka saavutada strateegia „Talust taldrikule“ eesmärke;

133. kutsub komisjoni üles tugevdama strateegia „Talust taldrikule“ kaubandusaspekte, et tagada kooskõla ühise kaubanduspoliitika, tolliliidu tegevuskava, ühise põllumajandus- ja kalanduspoliitika ning strateegia „Talust taldrikule“ eesmärkide, ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia 2030 ja muude seotud ELi poliitikavaldkondade vahel, ning püüdlema nende eesmärkide poole järk-järgult, luues tõhusaid rohelisi liite kõigil asjakohastel kahepoolsetel, piirkondlikel ja mitmepoolsetel foorumitel, sealhulgas ÜRO toidusüsteemide 2021. aasta tippkohtumisel, ning vaadates oma kaubanduspoliitika põhjalikult läbi, luues spetsiaalse raamistiku kestlike põllumajandusliku toidutööstuse süsteemide ja põllumajanduslike toiduainete kohta tulevaste kaubanduslepingute jaoks, eelkõige kaitse taseme säilitamise klauslite abil, parandades kaitseklauslite toimimist ja lõpetades selliste toodete importimise, mis ületavad taimekaitsevahendite jääkide ELi piirnormi, kooskõlas WTO normidega; kutsub komisjoni üles nende eesmärkide saavutamiseks edendama paremat koordineerimist kõigi avaliku ja erasektori sidusrühmade vahel; on seisukohal, et EL peaks uuesti kinnitama maailma toiduga kindlustatuse komitee mandaadi, kuna see on rahvusvahelise poliitika platvorm toiduga kindlustatuse ja toitumise valdkonnas;

134. peab tervitatavaks strateegia „Talust taldrikule“ eesmärki tagada jõustatavad kaubanduse ja kestliku arengu peatükid kõigis ELi kaubanduslepingutes, mis on vahend tagamaks, et esitatud auahnemad regulatiivsed eesmärgid on kooskõlas ELi kaubanduspoliitikaga ja neid järgivad mitte-ELi riigid, kes on sõlminud ELiga kaubanduslepingud; rõhutab, kui tähtis on tugevdada kaubanduslepingutes kaubanduse ja kestliku arengu peatükkide jõustatavust, mis hõlmab viimase abinõuna sanktsioonipõhiseid vaidluste lahendamise mehhanisme, et edendada üldist lähenemisviisi kliimale ja bioloogilisele mitmekesisusele, toetada kestlikumat põllumajanduslike toiduainete tootmist, peatada ülemaailmne raadamine ja tõsta töönormide taset kooskõlas ILO kaheksa põhikonventsiooniga; teeb ettepaneku, et kaubanduse ja kestliku arengu peatükkides tuleks arvesse võtta ka samaväärseid tootmisstandardeid, nagu loomade heaolu, jälgitavus, antimikroobikumiresistentsus ja taimekaitsevahendite kasutamine, mida sõltumatud auditeerimis- ja sertifitseerimisasutused peaksid süstemaatiliselt sertifitseerima kõigis tootmis- ja turustamisetappides, ning tegevuskavad koos vahe-eesmärkidega, mille kohta tehakse järelhindamine; nõuab tungivalt, et komisjon toetaks arenguriike eesmärgiga edendada toiduga kindlustatust ja abistada kestliku põllumajandusliku toidutööstuse süsteemide Euroopa standarditega vastavusse viimisel; ootab, et komisjoni kaubandusvaldkonna juhtiv järelevalveametnik täidaks täielikult oma rolli kõnealuste lepingute nõuetekohase kohaldamise tagamisel, tegeledes turumoonutustega, tugevdades kaubanduse ja kestliku arengu peatükkide jõustamist ning osaledes konstruktiivses dialoogis valitsuste ja sidusrühmadega;

135. nõuab, et EL aitaks arenguriikidel võtta vastu asjakohased riiklikud õigusaktid eesmärgiga kaitsta toidu ja põllumajanduse ohustatud geneetilisi ressursse, tagades, et kohalikud kogukonnad, põlisrahvas, mehed ja naised kasutavad ja haldavad neid jätkuvalt ning tagades, et nende kasutamisest saadav kasu jaguneb õiglaselt ja võrdselt;

136. võtab teadmiseks komisjoni uuringu ELi kaubanduslepingute kumulatiivse majandusliku mõju kohta põllumajandusele, mis näitab, et nii konservatiivse kui ka ambitsioonika stsenaariumi korral on ELi kaubanduslepingute eeldatav mõju põllumajanduslike toiduainetega kauplemisele 2030. aastani positiivne üldine bilanss ja suurem väärtus, mis näitavad, et ELi kaubanduslepingutel on ELi põllumajandussektorile positiivne mõju;

Kolmapäev, 20. oktoober 2021

137. rõhutab, et ELi ja Mercosuri riikide vahelist lepingut ei saa praegusel kujul ratifitseerida, kuna see ei kindlusta muu hulgas bioloogilise mitmekesisuse kaitset, eriti Amazonase vihmametsades, ega taga ka põllumajandusstandardeid;

138. märgib, et kaubanduse ja kestliku arengu peatükkides ei käsitleta kaubanduslepingute võimalikku negatiivset mõju maakasutuse muutusele, raadamisele või kliimamuutustele; on seisukohal, et Euroopa ja rahvusvahelisi keskkonna-, ohutus-, loomade heaolu ja sotsiaalseid standardeid tuleks kohaldada igakülgselt kaubanduslepingute kõikide peatükkide suhtes, vältimaks, et muud kaubandussätted neid standardeid kahjustavad;

139. juhib tähelepanu sellele, et kaubanduslepingutega tuleks tagada, et asjaosalised osalevad aktiivselt kestliku arengu põhimõtete edendamises ning rahvusvahelised standardid on kooskõlas ELi keskkonna- ja kliimaeesmärkidega; on lisaks arvamusel, et nendes lepingutes tuleks arvestada Pariisi kokkuleppe täitmise siduvusega, et tagada ülemaailmne üleminek kestlikele toidusüsteemidele;

140. juhib tähelepanu sellele, et põllumajandus ja kalandus on tähtsad kestliku majandustegevuse arendamisel äärepoolseimates piirkondades, ning rõhutab nende sektorite panust ja lisaväärtust, kuna need aitavad tagada toiduga kindlustatuse ja vastavad üldsuse nõudlusele piisavas koguses ohutute ja kvaliteetsete toodete järele; nõuab, et ELi toimimise lepingu artiklis 349 osutatud äärepoolseimate piirkondade struktuurseid agronoomilisi- ja kaubanduspiiranguid võetaks süstemaatiliselt arvesse strateegia „Talust taldrikule“ rakendamisel ja hilisemates seadusandlikes ettepanekutes, et võimaldada nendel piirkondadel konkureerida võrdsetel tingimustel ning tagada põllumajanduslikule toidutööstusele elujõuliste alternatiivsete lahenduste kättesaadavus, kui nende tootmisvahendid ja kaubavood on piiratud;

141. pooldab WTO raames kavandatavat uut kliima- ja kaubandusalgatust; rõhutab, kui oluline on kasutada seda raamistikku, et töötada välja kõikehõlmav ja kestlik põllumajandusliku toidutööstuse süsteem, mis põhineb ühistel ja ambitsioonikatel tootmisstandarditel; nõuab tungivalt, et komisjon osaleks WTOs ennetavalt, et võimaldada ökoloogilist üleminekut, tagada kaubanduspoliitika kooskõla kestliku arengu eesmärkidega, jätkata läbirääkimisi läbipaistvate toiduga kindlustatuse varude üle ja eelkõige vältida olukordi, kus põllumajanduslikud toiduained muutuvad kaubanduskonfliktide kohandatavaks muutujaks või kaasohvriks, jätkates samal ajal ambitsioonika ja WTO nõuetele vastava kestliku kaubanduspoliitika väljatöötamist;

142. väljendab heameelt strateegias „Talust taldrikule“ sisalduvate viidete üle asjakohastele ÜRO protsessidele; rõhutab, et EL peaks toetama maailma toiduga kindlustatuse komiteed ja selle kodanikuühiskonna mehhanismi kui peamist mitmepoolset toidusüsteemide poliitikaplatvormi; kutsub komisjoni üles edendama ülemaailmset üleminekut kestlikele toidusüsteemidele ja toiduga kindlustatusele kõigil asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel, sealhulgas 2021. aasta ÜRO toidusüsteemide tippkohtumisel;

143. rõhutab, kui oluline on jagada nüüdisaegseid tehnoloogiaid ja teadmisi arenguriikidega ning koolitada kohalikke ja Euroopa põllumajandustootjaid, et aidata neil rakendada uuenduslikke põllumajandustavasid, kuna põllumajandussektor on nende piirkondade toiduga kindlustatuse ja tööhõive seisukohalt hädavajalik;

o

o o

144. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.